

**Eén-meting sportparticipatie
&
Evaluatie inzet buurtsportcoaches
Gemeente Epe 2019**

Gemeente Epe

Colofon

Titel

Eén-meting sportparticipatie & evaluatie inzet buurtsportcoaches Gemeente Epe 2019

Onderzoek en rapportage

Marja Nieuwenhuis MSc

Lucas Bosch Msc

Drs. Eralt Boers

Een rapportage voor de gemeente Epe ontwikkeld door Kennispraktijk (www.kennispraktijk.nl). Kennispraktijk adviseert bedrijven, overheden en instellingen die zich bezighouden met sport & bewegen, onderwijs en gezondheid.

© juli 2019

Opdrachtgever

Gemeente Epe

Met dank aan...

de inwoners en organisaties in Epe die hun medewerking hebben verleend aan het onderzoek.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	<i>Leeswijzer</i>	4
2	Methode	5
2.1	<i>De kwantitatieve meting</i>	5
2.2	<i>De kwalitatieve meting</i>	6
3	Beschrijving onderzoeksgroepen	7
3.1	<i>Kinderen uit het basisonderwijs</i>	7
3.2	<i>Jongeren van 13 t/m 18 jaar</i>	8
3.3	<i>Senioren van 55 t/m 80 jaar</i>	9
3.4	<i>Evaluatiebijeenkomsten</i>	10
3.5	<i>Geïnterviewde contactpersonen</i>	10
4	Resultaten kinderen uit het basisonderwijs	12
4.1	<i>Bewegen in het algemeen</i>	12
4.2	<i>Sport</i>	13
4.3	<i>Naschoolse activiteiten</i>	16
5	Resultaten jongeren	19
5.1	<i>Bewegen in het algemeen</i>	19
5.2	<i>Sport en bewegen op school</i>	19
5.3	<i>Sport buiten school</i>	21
6	Resultaten senioren	30
6.1	<i>Bewegen in het algemeen</i>	30
6.2	<i>Sport</i>	30
6.3	<i>Aanbod en voorzieningen</i>	35
7	Resultaten bijeenkomsten inzet buurtsportcoaches	38
7.1	<i>Associaties met betrekking tot de inzet van de buurtsportcoaches</i>	38
7.2	<i>Resultaten doelstellingen inzet buurtsportcoaches</i>	40
7.3	<i>Algemene meerwaarde inzet buurtsportcoaches</i>	44
8	Conclusies en aanbevelingen	47
8.1	<i>Kinderen</i>	47
8.2	<i>Jongeren</i>	49
8.3	<i>Senioren</i>	51
Bijlage:	Overzicht van beoefende sporten	53

1 Inleiding

Sinds medio 2013 zijn in de gemeente Epe buurtsportcoaches actief die vanaf de start de opdracht hebben gekregen om de verbindende schakel te worden tussen scholen, sportaanbieders, wijk-, welzijns- en gezondheidsinstellingen door de organisatie en invulling van activiteiten voor jeugd, jongeren en senioren in de gemeente Epe.

De centrale taken & verantwoordelijkheden van de buurtsportcoaches zijn:

- het organiseren en invulling geven aan naschoolse clinics;
- het organiseren en invulling geven aan sport- en beweegactiviteiten op scholen (o.a. tijdens de gymlessen en pauzes)
- het organiseren en invulling geven aan sportactiviteiten voor jeugd en jongeren met overgewicht/ obesitas;
- het organiseren en invulling geven van sport-, beweeg- en gezondheidsactiviteiten voor senioren;
- het invulling geven aan voorbereidingen met als doel om betreffende doelgroepen te begeleiden naar de georganiseerde/ongeorganiseerde sport.

In totaal is 2,3 fte aan buurtsportcoaches in de gemeente Epe werkzaam, waarvan 1,7 fte wordt ingevuld voor het uitvoeren van activiteiten. De overige 0,6 fte is bestemd voor coördinatie.

Om meer zicht te krijgen op het beweeggedrag en de vraag en behoefte van kinderen, jongeren en senioren in de gemeente Epe is in het voorjaar van 2014 een nulmeting uitgevoerd. Door herhaling van deze 0-meting in de vorm van een vergelijkbare 1-meting in 2019 is een beeld gevormd van verandering van beweeggedrag en de vraag en behoefte van de verschillende groepen inwoners.

Om meer zicht te krijgen op de mogelijke (ervaren) effecten van de inzet van de buurtsportcoaches is, naast bovengenoemde informatie rondom beweeggedrag van inwoners, specifieke ervaring over de inzet van de buurtsportcoaches onderzocht onder betrokken partijen.

1.1 Leeswijzer

Deze rapportage is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken. In hoofdstuk twee behandelen we de methode van onderzoek. Hoofdstuk drie bevat de beschrijvingen van de verschillende onderzoeksgroepen. De hoofdstukken vier, vijf en zes geven de resultaten weer van het vragenlijstonderzoek onder respectievelijk kinderen, jongeren en senioren. Hoofdstuk zeven bevat de resultaten van de bijeenkomsten en de interviews. Hoofdstuk acht bevat tot slot de conclusies op basis van de verschillende resultaten.

2 Methode

Deze 1-meting bestaat uit twee onderdelen, 1) een kwantitatieve meting en 2) een kwalitatieve meting. Beide onderdelen zijn parallel aan elkaar uitgevoerd.

2.1 De kwantitatieve meting

De kwantitatieve 1-meting in 2019 is uitgevoerd onder kinderen van de basisschool (4-12 jaar), jongeren (13-18 jaar) en senioren van 55-80 jaar en is vergelijkbaar met de 0-meting uit 2014.

Door middel van vragenlijsten (gericht op een representatieve steekproef van de verschillende onderzoeksgroepen) zijn onderzoeksgegevens verzameld. Over de inhoud van de vragenlijsten is met de gemeente overleg gevoerd. Hierbij is nadrukkelijk de vergelijkbaarheid met 2014 zo hoog mogelijk gehouden. Naast de destijds gestelde vragen zijn de vragenlijsten aangevuld met vragen op basis van de inzet van de buurtsportcoaches in de periode tussen de 0- en de 1-meting.

Hieronder is weergegeven welke onderzoeksmethode per doelgroep is toegepast:

1. Leerlingen in de leeftijd 4 t/m 7 en 8 t/m 12 van alle basisscholen in de gemeente Epe hebben een vragenlijst ontvangen. Om deze gegevens te verzamelen zijn de buurtsportcoaches ingezet die in de gemeente actief zijn. De scholen hebben voorafgaand aan het verspreiden van de vragenlijsten een begeleidende brief ontvangen. De leerlingen van 4 t/m 7 jaar hebben de vragenlijst mee naar huis genomen en laten invullen door een ouder/verzorger. Bij deze vragenlijst zat tevens een begeleidende brief voor de ouders. De leerlingen in de leeftijd 8 t/m 12 hebben de vragenlijst zelfstandig onder begeleiding van een docent of buurtsportcoach ingevuld.
2. Door de gemeente zijn 1328 jongeren in de leeftijd 13 t/m 18 (representatieve steekproef) geselecteerd.¹ Deze groep heeft een begeleidende brief met vragenlijst per post ontvangen, waarin zij zijn uitgenodigd om de vragenlijst op papier in te vullen en terug te sturen naar de gemeente middels bijgevoegde retourenvelop. Deze stukken zijn door de gemeente Epe verzonden en weer verzameld.
3. Door de gemeente zijn 1488 senioren in de leeftijd 55 t/m 80 (representatieve steekproef) geselecteerd.² Deze groep heeft een begeleidende brief met vragenlijst per post ontvangen, waarin zij zijn uitgenodigd om de vragenlijst op papier in te vullen en terug te sturen naar de gemeente middels bijgevoegde retourenvelop. Deze stukken zijn door de gemeente Epe verzonden en weer verzameld.

¹ Een steekproef van 1328 jongeren van 13 t/m 18 jaar is op basis van het totaal aantal jongeren in de gemeente nodig om met 25% respons een betrouwbaarheid van 95% te krijgen

² Een steekproef van 1488 senioren 55 t/m 80 jaar is op basis van het totaal aantal senioren in de gemeente nodig om met 25% respons een betrouwbaarheid van 95% te krijgen.

2.2 De kwalitatieve meting

Het is van belang om niet alleen na te gaan wat de mogelijke effecten (outcome) zijn (bv. verhoging sportparticipatie) van de inzet van de buurtsportcoaches. Ook de wijze waarop activiteiten en projecten zijn georganiseerd, de inhoud van het programma (de activiteiten), hoe erover is gecommuniceerd, het enthousiasme waarmee sportverenigingen, scholen, deelnemers enz. eraan hebben gewerkt zijn allemaal belangrijke factoren voor het al dan niet optreden van effecten. Het gaat er dus niet alleen om te onderzoeken welke effecten het werk van de buurtsportcoaches oplevert, maar ook onder welke omstandigheden deze effecten wel dan niet optreden. Dergelijke informatie is vooral te halen uit de ervaringen en verhalen van de direct betrokkenen/belanghebbenden. Door middel van bijeenkomsten en interviews zijn deze onderzoeksgegevens verzameld.

Bijeenkomsten

Op drie momenten zijn bijeenkomsten georganiseerd voor verschillende betrokkenen vanuit verschillende sectoren om verdiepende informatie over de inzet van de buurtsportcoaches op te halen. Ervaringen en meningen zijn opgehaald middels verschillende (actieve) werkvormen.

Interviews

Door middel van één-op-één interviews zijn verdere verdiepende onderzoeksgegevens verzameld. De inhoud van de interviewleidraden is voorgelegd aan de coördinator van de buurtsportcoaches en de betrokken beleidsmedewerker vanuit de gemeente. Hierbij is rekening gehouden met de inzet van de buurtsportcoaches tussen de 0- en de 1-meting en overige lokale relevante ontwikkelingen.

De Gemeente Epe heeft een lijst opgesteld met contactpersonen/organisaties die een link (kunnen) hebben met de inzet van de buurtsportcoaches (scholen, sportaanbieders, zorginstellingen, welzijnsorganisaties, bewegingsconsultanten etc.) Kennispraktijk heeft een eerste willekeurige selectie van zes kandidaten voor verdiepende interviews gemaakt. In overleg met Gemeente Epe en de buurtsportcoaches is de selectie beoordeeld en aangevuld met vier specifieke partners en stakeholders die veel ervaring hebben met de inzet van de buurtsportcoaches.

3 Beschrijving onderzoeksgroepen

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de onderzoeksgroepen in het onderzoek naar het sport- en beweeggedrag in de gemeente Epe. Voor elke doelgroep worden hieronder de respons en de belangrijkste kenmerken weergegeven. Tot slot wordt een korte beschrijving gegeven van de evaluatiebijeekkomsten en de kenmerken van de geïnterviewde contactpersonen.

3.1 Kinderen uit het basisonderwijs

Onderstaande paragraaf geeft een overzicht van de respons, representativiteit en kenmerken van de kinderen uit het basisonderwijs.

Respons en representativiteit kinderen uit het basisonderwijs

In totaal hebben 2588 kinderen van alle basisscholen in Epe een vragenlijst ontvangen. Door en voor 1188 kinderen uit het basisonderwijs is de vragenlijst ingevuld, 379 uit de onderbouw (ingevuld door ouder/verzorger) en 809 uit de bovenbouw (zelfstandig ingevuld). Dit komt neer op een respons van 46%.

Het aantal ingevulde vragenlijsten maakt dat op een betrouwbaarheidsniveau van 97% uitspraken kunnen worden gedaan over het sport- en beweeggedrag van kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar in de gemeente Epe. Dit betekent dat de uitkomsten van het onderzoek in 97 van de 100 gevallen conform de realiteit zijn.

De kinderen die onderdeel uitmaken van het onderzoek komen uit alle vier de dorpen uit de gemeente Epe. Bijna de helft van de kinderen komt uit Epe (48%) en iets meer dan een derde uit Vaassen (36%) Oene (4%) en Emst (11%) zijn minder goed vertegenwoordigd. Er zijn 21 basisscholen uit de gemeente Epe vertegenwoordigd in meer of mindere mate. De meeste kinderen zitten op De Violier (13,9%), Gildeschool (8,5%), Hoge Weerdschool (8,1%) en 't Hoge Land Jenaplanschool (7,5%).

Kenmerken kinderen uit het basisonderwijs

In de vragenlijst is gevraagd naar een aantal persoonskenmerken, zoals geslacht, leeftijd, lengte en gewicht. In tabel 1 zijn deze kenmerken van de respondenten uit het basisonderwijs af te lezen. Hierbij is een splitsing gemaakt tussen onderbouw en bovenbouw.

Tabel 1: Kenmerken van de respondenten uit het basisonderwijs weergegeven in %.

	Onderbouw (n = 376)	Bovenbouw (n = 755)
Geslacht		
• <i>Jongen</i>	52,1	49,3
• <i>Meisje</i>	47,9	50,7
Leeftijd	5,9	10,0
Lengte (m)	1,21	1,45
Gewicht (kg)	23,7	35,4

In tabel 1 is af te lezen dat er in de onderbouw iets meer jongens onderdeel zijn van het onderzoek dan meisjes. In de bovenbouw is dit nagenoeg gelijk.

3.2 Jongeren van 13 t/m 18 jaar

Onderstaande paragraaf geeft een overzicht van de respons, representativiteit en kenmerken van jongeren van 13 t/m 18 jaar.

Respons en representativiteit van de jongeren

In totaal hebben 1328 willekeurig gekozen jongeren in de leeftijd van 13 t/m 18 jaar per post een uitnodiging ontvangen om een vragenlijst in te vullen. De vragenlijst is ingevuld door 198 jongeren, wat neerkomt op een responspercentage van 15%.

Aan het onderzoek doen jongeren uit alle dorpen van de gemeente Epe mee. Epe is het best vertegenwoordigd (48,2%), gevolgd door Vaassen (32,5%). Oene en Emst zijn vertegenwoordigd met respectievelijk 4,1% en 15,2%. De meeste jongeren zitten op de RSG (59,1%), gevolgd door de Noordgouw (22,3%). 0,9% van de jongeren geeft aan op een andere school te zitten. Het grootste gedeelte van de jongeren zit op het VWO (39,2%), gevolgd door HAVO (26,6%) en VMBO theoretische leerweg (13,3%).

Kenmerken van de jongeren

Ook in de vragenlijst voor jongeren is gevraagd naar een aantal persoonskenmerken, waaronder geslacht, leeftijd, lengte en gewicht. In tabel 2 zijn deze kenmerken van de jongeren af te lezen.

Tabel 2: Kenmerken van de jongeren

Kenmerk	
Geslacht	
• <i>Jongen</i>	48,5%
• <i>Meisje</i>	51,5%
Leeftijd	15,2 jaar
Lengte	173,2 cm
Gewicht	62,0 kg

Uit de bovenstaande tabel is af te lezen dat de meisjes iets zijn oververtegenwoordigd in het onderzoek.

Er is ook in kaart gebracht of de jongeren die deel hebben genomen aan het onderzoek een beperking hebben. Van alle jongeren heeft 87,1% geen beperking. 5,6% van de jongeren heeft een chronische aandoening, 4,1% een lichamelijke beperking, 4,1% een verstandelijke beperking, 3,6% een visuele beperking en 1,0% een auditieve beperking. 85,1% wordt niet belemmerd bij het sporten door de beperking en/of chronische aandoening. 9,7% wordt matig belemmerd en 5,2% is ernstig belemmerd.

3.3 Senioren van 55 t/m 80 jaar

Onderstaande paragraaf geeft een overzicht van de respons, representativiteit en kenmerken van senioren van 55 t/m 80 jaar.

Respons en representativiteit van de jongeren

In totaal hebben 1488 willekeurig gekozen senioren van 55 t/m 80 jaar per post een uitnodiging ontvangen om een vragenlijst in te vullen. De vragenlijst is ingevuld door 265 senioren, wat neerkomt op een responspercentage van 18%.

Alle dorpen van de gemeente Epe worden door senioren vertegenwoordigd in het onderzoek. De meeste senioren komen uit Epe (48,3%), gevolgd door Vaassen (36,9%). Emst (10,6%) en Oene (4,2%) zijn iets minder goed vertegenwoordigd.

Kenmerken van de senioren

Net als voor de kinderen en jongeren zijn ook de kenmerken van de volwassenen die onderdeel uitmaken van het onderzoek in kaart gebracht. In tabel 3 worden de kenmerken weergegeven.

Tabel 3: Kenmerken van de senioren

Kenmerk	
<i>Geslacht</i>	
• <i>Man</i>	44,9%
• <i>Vrouw</i>	55,1%
<i>Leeftijd</i>	65,7 jaar
<i>Lengte</i>	173,0 cm
<i>Gewicht</i>	78,7 kg
<i>Opleiding</i>	
• <i>Geen</i>	2,8%
• <i>Lager onderwijs</i>	4,4%
• <i>LBO, VBO, VMBO basis/ kader</i>	20,2%
• <i>MAVO, VMBO TL / gemengd</i>	15,3%
• <i>HAVO, MMS, HBS, VWO</i>	5,2%
• <i>MBO</i>	23,8%
• <i>HBO</i>	22,6%
• <i>Universiteit</i>	5,6%

Er hebben iets meer vrouwen dan mannen deelgenomen aan het onderzoek. De gemiddelde leeftijd is bijna 66 jaar. Aan de senioren is ook gevraagd of zij een beperking hebben. Van alle 55-plussers geeft ruim de helft aan geen beperking te hebben (59,0%). Van de senioren die wel een beperking hebben heeft 36,3% een chronische aandoening (bijv. reuma, hart- en vaatziekten, diabetes etc.), 10,9% een lichamelijke beperking, 2,7% een auditieve beperking en 0,8% een verstandelijke beperking. 67,0% van de senioren wordt niet belemmerd bij het sporten door zijn/haar beperking en/of chronische aandoening. 23,3% wordt matig belemmerd en 9,7% wordt ernstig belemmerd.

3.4 Evaluatiebijeenkomsten

Onderstaande paragraaf geeft een overzicht van de aanwezigheid en deelnemerskenmerken bij de verschillende evaluatiebijeenkomsten.

Onderwijs

Vertegenwoordigers van alle scholen (basis- en voortgezet onderwijs) en de kinderopvang zijn door de buurtsportcoaches uitgenodigd namens de gemeente Epe en het onderzoeksbureau voor een evaluatiebijeenkomst. De uitnodigingen zijn verstuurd naar de directeuren/locatieleiders en de contactpersoon sport & gezondheid. Er zijn twee mogelijke data geïnventariseerd. De datum met de meeste mogelijke aanwezigen is gekozen. Op 23 januari 2019 heeft de evaluatiebijeenkomst plaats gevonden. Acht personen hebben deelgenomen aan de evaluatie. Zij vertegenwoordigden tien organisaties (negen basisscholen en één kinderopvangorganisatie).

Betrokken organisaties 'sportcafé'

Alle lokale sportaanbieders uit de gemeente Epe en deelnemers van de overlegstructuren 'begeleidingsgroep buurtsportcoaches', 'senioren ketenaanpak' en 'VPZ jeugd' zijn door de buurtsportcoach uitgenodigd namens de gemeente Epe en het onderzoeksbureau voor een evaluatiebijeenkomst 'sportcafé'. De uitnodigingen zijn verstuurd naar de contactpersonen van de sportaanbieders en de deelnemers aan de verschillende overlegstructuren. Op 29 januari 2019 heeft de evaluatiebijeenkomst 'sportcafé' plaats gevonden. Acht personen hebben deelgenomen aan de bijeenkomst. Drie personen vertegenwoordigde meerdere organisaties en/of zijn aangesloten bij meerdere overlegstructuren. Twee personen zijn betrokken vanuit de 'begeleidingsgroep buurtsportcoaches', drie bij de 'senioren ketenaanpak' en twee bij de 'VPZ jeugd'. Tot slot vertegenwoordigden vier deelnemers vier verschillende sportaanbieders.

Beleidsmedewerkers

Op 7 februari 2019 heeft een evaluatiebijeenkomst plaatsgevonden met vijf beleidsadviseurs van de gemeente Epe, werkzaam in de domeinen sport, onderwijs, gezondheid en sociaal domein. Met de beleidsadviseurs is teruggeblikt op de afgelopen uitvoeringsperiode van de buurtsportcoaches en de mate waarin de destijds gestelde doelen zijn bereikt. Ook is gekeken naar de positieve punten van de inzet van de buurtsportcoaches en de wijze waarop de werkzaamheden zouden kunnen worden geoptimaliseerd.

3.5 Geïnterviewde contactpersonen

Tien contactpersonen zijn benaderd om deel te nemen aan een face-to-face of telefonische interview ter evaluatie van de inzet van de buurtsportcoaches. Deze tien personen vertegenwoordigde de verschillende betrokken sectoren (één namens kinderopvang, drie namens onderwijs, drie namens gezondheid en drie namens sport). Zes betrokken zijn geïnterviewd (drie vanuit de sector gezondheid, één kinderopvang, één onderwijs en één sportaanbieder). De interviews duurde gemiddeld ongeveer 30 minuten.

Eén interview kandidaat vanuit een sportaanbieder heeft aangegeven niet te willen deelnemen aan het onderzoek. Met de overige drie is ondanks herhaaldelijk bellen en e-mailen geen contact gekregen. Ter vervanging zijn nog twee organisaties benaderd (één sportaanbieder en één onderwijsinstelling). Echter hier is ook geen contact mee gekregen.

4 Resultaten kinderen uit het basisonderwijs

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken voor kinderen uit het basisonderwijs. Er is aandacht voor het algemene sport- en beweeggedrag van de kinderen en hun wensen ten aanzien van sporten en bewegen in de gemeente Epe. Bij de beschrijving van de resultaten zal, waar dit zinvol is, onderscheid worden gemaakt tussen kinderen uit de onderbouw en de bovenbouw.

4.1 Bewegen in het algemeen

Voldoende bewegen is belangrijk voor kinderen onder andere om calorieën te verbranden maar ook voor hun (motorische) ontwikkeling. Om te kunnen voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) moeten kinderen en jongeren (jonger dan 18 jaar) dagelijks minimaal 60 minuten ten minste matig intensief bewegen. Aan de kinderen uit het basisonderwijs in de gemeente Epe is gevraagd in hoeverre zij voldoen aan deze NNGB. De resultaten worden weergegeven in tabel 4.

Voor het in stand houden van een goede conditie van het hart- en vaatstelsel is een hogere intensiteit van bewegen nodig, die wordt genormeerd in de zogenaamde Fitnorm. Volgens de Fitnorm voldoen mensen in alle leeftijdsgroepen aan de norm wanneer zij op minimaal drie dagen per week tenminste 20 minuten zwaar intensief bewegen. Aan de kinderen is ook gevraagd in hoeverre zij voldoen aan de Fitnorm. Deze resultaten hiervan zijn eveneens te vinden in tabel 4.

Tabel 4: Beweegnormen weergegeven in %

Norm	Onderbouw	Bovenbouw
	2019	2019
<i>NNGB</i>	9,3%	14,3%
<i>Fitnorm</i>	40,3%	59,0%

In de bovenbouw voldoen duidelijk meer kinderen aan de NNGB en de Fitnorm dan in de onderbouw

Er is ook gevraagd hoe vaak kinderen zelf fietsend of lopend naar school gaan. Van alle kinderen gaat 41,1% elke dag zelf lopend of fietsend naar school (2014: 55,2%) en 17,3% van de kinderen doet dit nooit (2014: 3,7%). Het zijn voornamelijk kinderen uit de onderbouw die nooit zelf lopend of fietsend naar school gaan (25,0% tegenover 13,7% van de bovenbouw; 2014: 12,1% tegenover 0,1% van de bovenbouw). Het overgrote deel van de kinderen besteedt aan het zelfstandig lopen of fietsen naar school korter dan 10 minuten (49,4%) of 10-20 minuten (33,9%) per dag.

4.2 Sport

In het onderzoek zijn vragen gesteld over de sportbeoefening van kinderen in het basisonderwijs. De resultaten moeten meer inzicht geven in het verband waarin door deze kinderen wordt gesport, de sporten die ze beoefenen, de frequentie waarop ze dit doen en in hun motivatie om wel of niet een sport te beoefenen.

Verband waarin wordt gesport

Van de kinderen in basisonderwijs doet in Epe in totaal 85,3%, buiten school, aan sport (2014: 86,1%). Kinderen in de bovenbouw doen in vergelijking met kinderen in de onderbouw vaker aan sport buiten school (89,7% tegenover 76,0%; 2014: 91,6% tegenover 74,7%). Aan de kinderen die buiten school sporten, is gevraagd in welk verband ze deze sport beoefenen. In tabel 4 is een overzicht weergegeven van de resultaten.

Tabel 4: Verband waarin kinderen aan sport doen weergegeven in %.

Sportverband	Onderbouw		Bovenbouw	
	2014	2019	2014	2019
<i>Bij een sportvereniging</i>	71,7%	51,2%	71,6%	68,8%
<i>Bij een wijk- of buurtvereniging</i>	4,7%	0,3%	7,5%	4,0%
<i>Ergens anders</i>	21,9%	19,4%	23,2%	27,3%
<i>Hij/zij sport zelf veel</i>	25,9%	15,7%	41,9%	27,7%

Uit tabel 4 is af te lezen dat kinderen, die buiten school aan sport doen, voornamelijk actief zijn bij een sportvereniging. Daarnaast sport een groot deel van de kinderen ergens anders of zelf. Van de mogelijkheden bij de wijk- en buurtverenigingen wordt weinig gebruik gemaakt. Kinderen in de bovenbouw zijn vaker lid van een sportvereniging dan kinderen in de onderbouw. Het aantal kinderen uit de onderbouw dat lid is van een sportvereniging is afgenomen ten opzichte van 2014.

Frequentie en activiteiten

Er is gevraagd hoe vaak de basisschoolkinderen per jaar sporten. De resultaten worden weergegeven in tabel 5.

Tabel 5: Frequentie van sportbeoefening weergegeven in %

Frequentie	Onderbouw		Bovenbouw	
	2014	2019	2014	2019
<i>1-11 keer</i>	2,6%	2,9%	7,2%	8,0%
<i>12-59 keer</i>	25,1%	31,1%	15,5%	17,0%
<i>60-119 keer</i>	46,0%	35,7%	31,8%	29,9%
<i>120 keer of meer</i>	26,0%	30,4%	45,4%	45,0%

De meeste kinderen sporten over het algemeen minimaal een keer in de week. In de bovenbouw wordt vaker gesport dan in de onderbouw. In de onderbouw is het percentage toegenomen bij de categorieën 12-59 keer en 120 keer of meer en afgenomen bij 60-119 keer ten opzichte van 2014.

Aan alle kinderen die hebben aangegeven buiten school aan sport te doen, is gevraagd welke sport ze doen. De meest populaire sport is voetbal (2019: 38,3%; 2014: 47,4%), gevolgd door zwemsport, exclusief waterpolo (2019: 17,1%; 2014: 21,4%), hardlopen/joggen/trimmen (2019: 15,5%; 2014: 22,0%) en schaatsen (15,5%). Voetbal is met name populair bij de kinderen die in de bovenbouw van het basisonderwijs zitten (44,4% bij de bovenbouw tegenover 26,6% van de onderbouw). Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat de kinderen van de laagste klassen vaak nog te jong zijn om lid te worden van de voetbalvereniging. Kinderen in de onderbouw doen aan de andere kant weer relatief veel aan zwemmen (2019: 24,2%; 2019: 41,0%). Dit heeft waarschijnlijk te maken met het behalen van zwemdiploma's. In de bijlage is een compleet overzicht van de sporten die worden beoefend door kinderen te vinden.

Redenen om niet of nauwelijks sport te beoefenen

Er zijn ook kinderen in de gemeente Epe die niet of nauwelijks sporten. Aan de kinderen en hun ouders die minder dan twaalf keer per jaar sporten is in 2014 gevraagd wat de reden is dat de kinderen niet of nauwelijks sport beoefenen. De resultaten worden weergegeven in tabel 6. Er moet worden opgemerkt dat maar 9 ouders van kinderen die niet of weinig sporten deze vraag hebben ingevuld. Daarom zijn onderbouw en bovenbouw van 2014 niet uitgesplitst. In 2019 is de reden waarom er (niet vaak) gesport wordt gesteld aan alle kinderen. Hierbij is 130 keer een reden aangegeven in de onderbouw en in de bovenbouw worden 78 keer een reden gegeven waar ze niet (zo vaak) sporten bij een sportvereniging, zie tabel 7.

Tabel 6: Redenen om niet of nauwelijks te sporten weergegeven in % (2014)

Reden	Totaal
<i>Hij/zij is niet zo goed in sport</i>	28,6%
<i>Hij/zij heeft er geen tijd voor</i>	14,3%
<i>Hij/zij vindt sporten niet zo leuk</i>	11,1%
<i>Anders</i>	57,1%

Tabel 7: Redenen om niet of nauwelijks te sporten weergegeven in % (2019)

Reden	Onderbouw	Bovenbouw
<i>Sporten is te duur</i>	16,2%	9,0%
<i>Sporten niet leuk</i>	10,0%	19,2%
<i>Sport is te ver weg</i>	9,2%	11,5%
<i>Geen tijd voor</i>	7,7%	9,0%
<i>Anders</i>	51,5%	43,6%

In 2014 was de belangrijkste reden voor kinderen om niet te sporten, volgens ouders, dat hij/zij niet goed is in sport. In 2019 vinden ouders dat sport te duur is (onderbouw) of kinderen vinden sporten niet zo leuk (bovenbouw). Verder geven ouders/kinderen aan dat ze er geen tijd voor hebben of dat de sport te ver weg is. In de onderbouw geeft 51,5% van de ouders geeft aan dat er een andere reden is dat hun kind niet of weinig sport. Hierbij wordt voornamelijk aangegeven dat de kinderen niet sporten omdat ze nog te jong zijn. Ook zwemles wordt regelmatig genoemd als reden om geen (andere) sporten te doen. In de bovenbouw geeft 43,6% van de kinderen een andere reden op. Hierbij wordt regelmatig genoemd dat kinderen nog op zoek zijn naar de juiste sport, of dat ze op scouting zitten.

In 2014 gaf 37,5% van de kinderen die niet of nauwelijks sporten aan dat ze wel eens lid geweest zijn van een sportvereniging. De drie belangrijkste redenen die in 2014 naar voren kwamen als gevraagd wordt waarom het kind geen lid meer is zijn:

1. Niet meer leuk (75,0%)
2. Wil liever een andere sport doen (25,0%)
3. Hij/zij vond de trainer/coach niet leuk meer (25,0%)

In 2019 geven 31 kinderen in de onderbouw aan wel eens lid te zijn geweest van een sportvereniging of sportschool maar daar vanaf is gegaan. De belangrijkste van de 31 redenen hiervoor zijn:

1. Niet meer leuk (32,3%)
2. Wil liever een andere sport doen (25,8%)
3. Geen tijd (6,5%)

Daarnaast gaf 29,0% een andere reden aan.

59 kinderen in de bovenbouw gaven aan wel eens lid te zijn geweest van een sportvereniging of sportschool maar daar vanaf is gegaan. De belangrijkste van de 74 redenen hiervoor zijn:

1. Niet meer leuk (40,5%)
2. Wil liever een andere sport doen (12,2%)
3. Geen tijd / niet meer bij vriendjes/vriendinnetjes in het team (8,1%)

Daarnaast gaf 18,9% een andere reden aan.

Wensen

Van alle kinderen wil 28,4% van de onderbouw en 18,0% van de bovenbouw (2014 totaal: 16,7%) niet meer sporten dan ze nu al doen. De kinderen die wel graag meer willen sporten noemen de volgende vijf sporten het vaakst als sport die ze graag nog willen gaan beoefenen:

Onderbouw:

1. Dansen/streetdance (22,3%)
2. Paardrijden (18,3%)
3. Voetbal (16,4%)

4. Turnen (15,9%)
5. Vechtsport (13,8%)

Bovenbouw:

1. Voetbal (19,3%)
2. Vechtsport (16,0%)
3. Schaatsen (15,7%)
4. Paardrijden (14,6%)
5. Dansen/streetdance (13,3%)

In 2014 waren voetbal, dansen/streetdance en vechtsport het meest populair.

1. Voetbal (24,1%)
2. Dansen/streetdance (19,0%)
3. Vechtsport (18,7%)

Als wordt gevraagd in hoeverre het aanbod van sportverenigingen aansluit bij de wensen en behoeften van de kinderen uit de onderbouw geeft 52,1% aan dat goed te vinden, 33,2% vindt het redelijk, 11,8% vindt het matig en 2,8% slecht.

In de onderbouw is gevraagd of er een breed en gevarieerd kennismakingsaanbod is voor kinderen met aandacht voor sport in brede zin, zodat zij een bewuste keuze kunnen maken voor de sport die bij ze past. Hierbij geeft 48,2% aan dat het goed is zo. Voor 0,5% mag het wel wat minder, voor 23,4% mag het wel meer en 27,8% weet het niet.

In de bovenbouw is gevraagd of er genoeg verschillende kennismakingslessen zijn bij sportverenigingen zodat je goed kunt kiezen welke sport bij je past. Hierbij geeft 50,5% aan dat het goed is zo. Voor 1,3% mag het wel wat minder, voor 17,4% mag het wel meer en 30,7% weet het niet.

4.3 Naschoolse activiteiten

Aan de kinderen en hun ouders zijn ook enkele vragen gesteld over naschoolse activiteiten. In deze paragraaf zullen de resultaten worden besproken.

Naschoolse sportactiviteiten

Aan alle kinderen is gevraagd of ze deelnemen aan sport- en spelactiviteiten in de buurt, die niet onder schooltijd en niet bij de sportvereniging plaatsvinden. In tabel 8 wordt een overzicht gegeven van de resultaten.

Tabel 8: Deelname aan sport- en spelactiviteiten in de buurt weergegeven in %

<i>Onderbouw</i>		<i>Bovenbouw</i>	
2014	2019	2014	2019

<i>Nee, die zijn er niet</i>	20,4%	10,4%	20,8%	18,2%
<i>Nee, ik weet niet of die er zijn</i>	24,6%	32,5%	21,8%	24,2%
<i>Nee, maar er zijn wel activiteiten</i>	26,1%	28,4%	15,1%	25,9%
<i>Ja, hij/zij doet minder vaak dan 1 keer per maand mee</i>	12,4%	20,5%	10,7%	15,7%
<i>Ja, hij/zij doet 1-3 keer per maand mee</i>	7,7%	3,8%	11,2%	8,1%
<i>Ja, hij/zij doet 1 keer per week mee</i>	6,2%	2,5%	7,7%	3,9%
<i>Ja, hij/zij doet vaker dan 1 keer per week mee</i>	2,7%	1,9%	12,2%	4,0%

Uit tabel 8 valt op te maken dan in de onderbouw in totaal 28,7% wel eens meedoet aan sport- en speelactiviteiten in de buurt. Dit percentage is vergelijkbaar met 2014 (29,0%), maar het percentage kinderen dat ten minste 1 keer per maand meedoet is wel afgenomen van 16,6% naar 8,2%. Kinderen uit de bovenbouw doen vaker mee aan dit soort activiteiten dan kinderen uit de onderbouw (28,7% van de onderbouw tegenover 31,7% van de bovenbouw). Dit percentage is afgenomen ten opzichte van 2014 (41,8%) en met name bij de categorieën waarbij kinderen tenminste 1 keer per maand meedoen. Wat opvalt, is dat bijna de helft van de ouders, van kinderen in zowel de onderbouw (42,9%) als de bovenbouw (42,4%) aangeeft dat er geen activiteiten zijn of niet weet of er activiteiten zijn.

Aan de ouders van kinderen die niet meedoen aan georganiseerde sport- en spelactiviteiten buiten schooltijd is gevraagd waarom hun kind(eren) hier niet aan meedoen. De drie meest genoemde redenen zijn hetzelfde als in 2014, namelijk:

1. Hij/zij heeft hier geen tijd voor (22,2%)
2. De sport die hij/zij leuk vindt, doen ze niet bij de naschoolse sport of sport in de buurt (19,5%)
3. Hij/zij vindt sporten niet zo leuk (5,9%)

35,7% van de ouders geeft ook aan dat hier een andere reden voor is.

Aan de kinderen is gevraagd of ze het team van Heel Epe Beweegt kennen. Hier geeft 37,7% aan dat ze het team kennen maar ze niet precies weten wie het zijn. 29,6% kent Vincent Rotman, 26,7% kent Jeroen de Lange, 6,1% kent Tom Beekman en 4,7% kent Larisa Brinkhoff-Lentjes. Daarnaast kent 33,5% het team van Heel Epe Beweegt niet.

Aan de (ouders) van de kinderen is gevraagd of ze de onderstaande activiteiten kennen van de buurtsportcoaches in Epe en of ze wel eens hebben meegedaan. De resultaten kun je zien in tabel 9.

Tabel 9: Bekend met en/of meegedaan aan activiteiten van de buurtsportcoaches in %.

	Onderbouw		Bovenbouw	
	Bekend met	Meegedaan	Bekend met	Meegedaan
<i>Sportkennismakingstrajecten op school i.c.m. sportaanbieders</i>	35,9%	15,5%	36,8%	15,5%
<i>(School)sportdagen groep 7/8</i>	-	4,7%	24,5%	26,3%
<i>Koningsspelen</i>	68,4%	59,1%	70,0%	51,8%

<i>Kleuters in Beweging</i>	13,2%	9,4%	-	-
<i>Pauze activiteiten</i>	22,8%	16,9%	44,1%	35,7%
<i>Sportinstuif (t/m 2016)</i>	9,3%	4,1%	15,7%	18,0%
<i>Vakantieactiviteiten</i>	22,3%	10,3%	40,0%	25,2%
<i>AftersCool (vanaf 2016)</i>	39,5%	21,6%	43,3%	32,2%
<i>Pietengym Epe en Vaassen</i>	65,8%	39,6%	58,1%	30,1%
<i>Freerunning</i>	7,1%	0,9%	38,8%	18,0%
<i>Nationale Sportweek krant</i>	12,9%	2,9%	20,2%	9,5%
<i>Schoorkorfbaltoernooi Regio 72</i>	-	-	27,8%	20,0%

De kinderen die wel meedoen aan georganiseerde sport- en spelactiviteiten buiten schooltijd is gevraagd hoe leuk ze deze activiteiten vinden. In 2019 was de gemiddelde score een 7,9 voor de onderbouw en een 7,4 voor de bovenbouw. In 2014 was de gemiddeld score voor kinderen een 8,3.

80,6% van de kinderen is *niet* bekend met de online uitingen van Heel Epe Beweegt. 12,4% kent Heel Epe Beweegt via www.heelepebeweegt.nl, 10,2% via Twitter, 1,4% via Facebook en 6,3% op een andere manier.

5 Resultaten jongeren

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken van de jongeren uit de gemeente Epe. Er zal in het hoofdstuk aandacht worden besteed aan sport en bewegen op school en sport- en beweegactiviteiten die buiten schooltijd worden uitgevoerd.

5.1 Bewegen in het algemeen

Net als voor kinderen in de basisschoolleeftijd is het voor jongeren ook belangrijk dat zij voldoende bewegen. Van alle jongeren vindt 91,2% dat zij voldoende aan beweging doen. Om te bekijken of hun eigen mening ook aansluit op de beweegnormen is aan de jongeren uit de gemeente Epe ook een aantal vragen gesteld op basis waarvan berekend kan worden in hoeverre de jongeren aan de NNGB en Fitnorm voldoen. De resultaten worden weergegeven in tabel 10.

Tabel 10: Beweegnormen weergegeven in %

Norm	Totaal		
	2014	2019 (zomer)	2019 (winter)
<i>NNGB</i>	13,4%	14,4%	7,2%
<i>Fitnorm</i>	47,4%	63,3%	57,9%
<i>Combinorm</i>	49,9%	63,6%	58,1%

De jongeren in Epe lijken in de afgelopen jaren meer zwaar intensief (Fitnorm) dan matig intensief (NNGB) te zijn gaan bewegen. Het aantal jongeren dat voldoet aan de Fitnorm is zowel in de zomer als de winter gestegen ten opzichte van 2014. Voor het aantal jongeren dat voldoet aan de NNGB is dit niet het geval. In de zomer wordt duidelijk meer matig- en zwaar intensief bewogen dan in de winter.

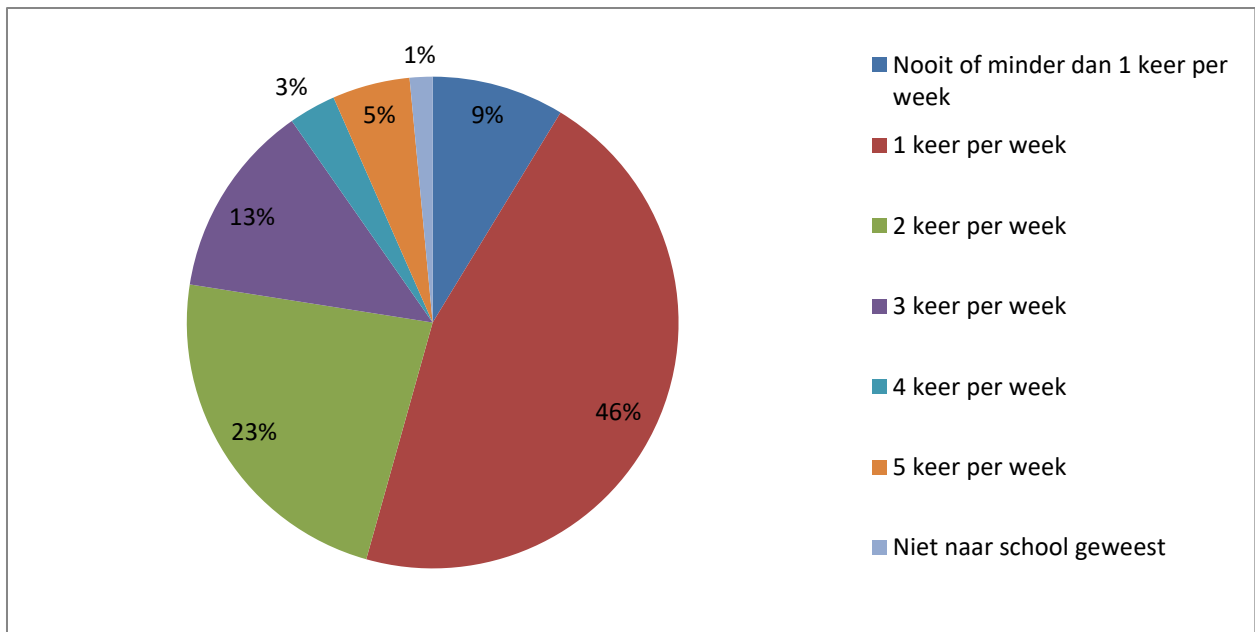
De Combinorm is een combinatie van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en de Fitnorm. Voldoe je aan minstens een van deze normen? Dan voldoe je aan de combinorm. Ten opzichte van 2014 voldoen meer jongeren aan de Combinorm.

5.2 Sport en bewegen op school

In deze paragraaf over sport en bewegen op school wordt in beeld gebracht hoe vaak per week de leerlingen gymles hebben en hoe zij deze lessen beoordelen.

Gymnastieklessen

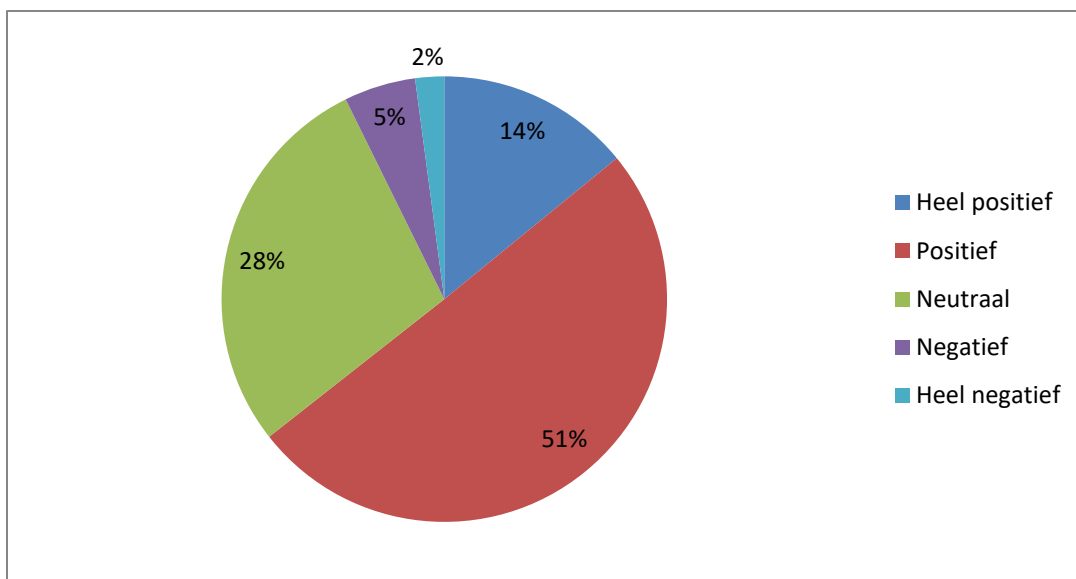
Aan de jongeren is gevraagd hoeveel keer per week ze gymles hebben. In figuur 1 is dit weergegeven voor alle jongeren die onderdeel uitmaken van het onderzoek.

Figuur 1: Frequentie gymlessen 2019

Uit figuur 1 is af te lezen dat het grootste deel van de jongeren één keer per week gymles heeft (46%). Opvallend is de relatief grote groep leerlingen die nooit of minder dan één keer per week gymles heeft (9%).

Het feit dat jongeren relatief vaak nooit of minder dan één keer in de week gymles hebben komt waarschijnlijk doordat er ook enkele jongeren die al een vervolgopleiding volgen onderdeel uitmaken van de onderzoeksgroep. Aan de jongeren is gevraagd naar het aantal keren gymles. Hoeveel uren de jongeren per week gymles hebben kan op basis van de verzamelde data niet worden vastgesteld. In figuur 2 wordt de tevredenheid van de jongeren over de gymles in 2019 weergegeven.

Figuur 2: Beoordeling van de gymles 2019

Uit de bovenstaande figuur is af te lezen dat twee derde van de jongeren (heel) positief is over de gymles (65%). Ruim een kwart van de groep jongeren beoordeelt de gymles als 'neutraal' (28%). Slechts een klein percentage jongeren is (zeer) negatief over de gymles (7%).

Om een beeld te schetsen van de kwaliteit van de gymlessen, zoals die wordt beoordeeld door de jongeren, is gevraagd aan de jongeren aan de hand van een aantal stellingen de gymles te beoordelen. In tabel 11 zijn de resultaten weergegeven.

Tabel 11: Beoordeling gymles 2019

<i>Stelling</i>	<i>Ja, zeker!</i>	<i>Ja, een beetje</i>	<i>Nee, niet echt</i>	<i>Nee, helemaal niet!</i>
<i>Ik leer veel in de gymles</i>	12,2%	54,3%	26,6%	6,9%
<i>Er wordt rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen</i>	35,1%	39,4%	22,3%	3,2%
<i>Ik vind de dingen die we doen tijdens de gymles leuk</i>	28,5%	54,3%	14,0%	3,2%
<i>De gymzaal of sporthal is goed</i>	77,1%	20,2%	1,6%	1,1%
<i>De leraar geeft goed les</i>	56,9%	34,6%	6,4%	2,1%

In tabel 11 is te zien dat jongeren het overwegend eens zijn met de bovengenoemde stellingen over de gymles. Opvallend is dat bijna een derde van de jongeren vindt dat ze niet veel leren in de les. Veel jongeren vinden de dingen die tijdens de gymles worden gedaan leuk. Ook zijn de jongeren heel erg positief over de gymzaal of sporthal en de leraar. Ook vindt ongeveer een kwart dat er (helemaal) geen rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen.

5.3 Sport buiten school

In deze paragraaf worden de resultaten besproken die betrekking hebben op het sportgedrag van de jongeren uit de gemeente Epe dat niet op school plaatsvindt. Er zal inzicht worden gegeven in het verband waarin de jongeren sporten, de sportfrequentie, de sport die ze doen en de wensen en behoeften die zij hebben op het gebied van naschools sportaanbod. Van alle jongeren in de gemeente Epe heeft 15,8% in de afgelopen 12 maanden geen sport buiten school beoefend. Dit is meer dan in 2014 (5,6%).

Verband waarin wordt gesport

Er zijn verschillende manieren om buiten school sport te beoefenen. Aan de jongeren is gevraagd in welk verband zij sporten buiten schooltijd. De resultaten worden weergegeven in tabel 12.

Tabel 12: Verband waarin wordt gesport weergegeven in %

Norm	Totaal	
	2014	2019
<i>Bij een sportvereniging</i>	79,3%	83,0%
<i>Ongeorganiseerd</i>	39,9%	38,8%
<i>Met andere mensen, georganiseerd door mezelf, familie, vrienden en/of kennissen</i>	32,3%	35,2%
<i>Deelgenomen aan een sportevenement</i>	14,2%	15,2%
<i>Bij een fitnesscentrum</i>	9,0%	21,2%
<i>Tijdens een georganiseerde sportvakantie</i>	6,7%	9,7%
<i>Bij sportbuurtwerk</i>	2,2%	0,6%
<i>Bedrijfsport</i>	-	1,2%

Jongeren sporten verreweg het meest bij een sportvereniging (83,0%). Daarnaast sport 38,8% niet in georganiseerd verband. Hierbij kan worden gedacht aan hardlopen of wielrennen. Er wordt door de jongeren vrijwel geen gebruik gemaakt van het sportbuurtwerk of bedrijfsport. Het percentage jongeren dat sport bij een fitnesscentrum is toegenomen tussen 2014 (9,0%) en 2019 (21,2%).

Frequentie en activiteiten

Aan de jongeren is ook gevraagd hoe vaak zij sporten in een jaar. De resultaten zijn te vinden in tabel 13.

Tabel 13: Frequentie van sportbeoefening weergegeven in %

Frequentie	Totaal	
	2014	2019
<i>0 keer</i>	7,0%	15,8%
<i>1-11 keer</i>	2,8%	0,5%
<i>12-59 keer</i>	6,8%	10,2%
<i>60-119 keer</i>	22,3%	26,0%
<i>120 keer of meer</i>	61,3%	47,4%

83,6% van de jongeren geeft aan minstens twaalf keer per jaar te sporten. Dit is minder dan het percentage in 2014, namelijk 90,4%. De meeste jongeren sporten meer dan één keer in de week. Opvallend is dat het percentage jongeren dat 120 keer of meer sport is afgenomen en het percentage jongeren dat helemaal niet sport is toegenomen.

Ook is de jongeren ook de vraag gesteld welke sporten zij de afgelopen 12 maanden hebben beoefend. De meest populaire sporten onder jongeren zijn veldvoetbal (39,2%; 2014: 34,9%), hardlopen/trimmen/joggen (38,6; 2014: 30,9%), en fitness (34,3%; 2014: 18,8%). Een compleet overzicht van alle sporten die worden beoefend door jongeren is te vinden in de bijlage.

Ook is in kaart gebracht aan welke activiteiten de jongeren hebben meegedaan in het kader van hun sport(en). De resultaten worden weergegeven in tabel 14.

Tabel 14: Activiteiten in het kader van sport(en) weergegeven in %

Activiteit	Totaal	
	2014	2019
<i>Trainingen</i>	74,8%	75,9%
<i>Competitie</i>	61,8%	56,6%
<i>Toernooien</i>	49,6%	43,4%
<i>Lessen/cursussen</i>	24,4%	24,7%
<i>Geen van bovenstaande</i>	10,2%	13,3%

Driekwart van de jongeren volgt trainingen voor de sport die zij beoefenen. Ook doen relatief veel jongeren mee aan wedstrijden in de vorm van een competitie of toernooi. Iets minder dan een kwart van de jongeren volgt lessen of cursussen voor de sport die zij beoefenen.

Locatie en accommodatie

De jongeren is ook de vraag voorgelegd in wat voor een omgeving zij sporten en of deze omgeving zich in de gemeente Epe of elders bevindt. In tabel 15 worden de resultaten weergegeven.

Uit de tabel blijkt dat de meeste jongeren voor de beoefening van hun sport gebruik maken van een officiële buitensportaccommodatie in de eigen gemeente (71,8%) of binnensportaccommodatie (69,4%) in de eigen gemeente. Daarnaast maakt ruim de helft van de jongeren gebruik van andersoortige sportvoorzieningen binnen de gemeente. Toch wordt er ook redelijk vaak gebruik gemaakt van locaties buiten de gemeente Epe, met name voor sportvoorzieningen in de openbare ruimte of andersoortige voorzieningen. Ten opzichte van 2014 wordt duidelijk meer gebruik gemaakt van sportvoorzieningen in de openbare ruimte in Epe (60,3% t.o.v. 37,5% in 2014) en buiten de gemeente (39,7% t.o.v. 13,5% in 2014) (niet in tabel).

Tabel 15: Sportomgeving weergegeven in % (2019)

Accommodatie	Eigen gemeente	Elders
Officiële binnensportaccommodatie <i>zoals sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combi-zwembad, ijshal/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal etc.</i>	69,4%	30,4%
Officiële buitensportaccommodatie <i>zoals voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openluchtwzembad, ijsbaan (buiten/halfoverdekt), manege etc.</i>	71,8%	28,4%
Sportvoorziening in de openbare ruimte <i>zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) etc.</i>	60,3%	39,7%

Andersoortige voorziening <i>zoals park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin etc.</i>	63,9%	36,1%
--	-------	-------

De belangrijkste reden om gebruik te maken van locaties buiten de gemeente Epe is vanwege competities en wedstrijden (40,5%). Ook sporten jongeren redelijk vaak met vrienden en kennissen buiten de gemeenten Epe (22,8%). 14,6% omdat er te weinig/geen faciliteiten in Epe zijn voor een bepaalde sport en 13,9% van de jongeren sport buiten de gemeente omdat de faciliteiten beter/mooier zijn.

In de onderstaande tabel staat hoe tevreden de jongeren over het algemeen zijn over de voorzieningen in de gemeente Epe. Hieruit valt op te maken dat jongeren over het algemeen (zeer) tevreden zijn of de binnen- en buitensportaccommodaties.

Tabel 16: Tevredenheid over voorzieningen in % (2019)

	Ze er ontevreden	Ontevreden	Neutraal	Tevreden	Ze er tevreden	n.v.t.
<i>Officiële binnensportaccommodaties</i>	1,9%	3,7%	21,0%	37,7%	22,2%	13,6%
<i>Officiële buitensportaccommodaties</i>	1,9%	6,2%	19,8%	32,7%	26,5%	13,0%
<i>Sportvoorziening in de openbare ruimte</i>	2,5%	14,5%	36,5%	18,2%	6,3%	22,0%
<i>Andersoortige voorziening</i>	0,6%	5,7%	36,3%	21,0%	7,0%	29,3%

Redenen om te sporten

Om inzicht te krijgen in de motivatie van jongeren om een sport te beoefenen is de jongeren gevraagd naar hun redenen om te sporten. Deze worden weergegeven in tabel 17.

Tabel 17: Redenen om te sporten weergegeven in %

Reden	Totaal	
	2014	2019
<i>Plezier/ontspanning</i>	82,6%	84,9%
<i>Leuke sport</i>	81,8%	82,5%
<i>Gezondheid/fitheid</i>	68,9%	80,6%
<i>Sociale contacten/vriendschap</i>	46,0%	58,4%
<i>Prestatie/winst/competitie</i>	45,8%	40,4%
<i>Uiterlijk/afslanken</i>	21,4%	18,2%
<i>Vrienden/kennissen sporten ook</i>	19,7%	8,5%
<i>Vanwege positieve ervaringen met sporten in het verleden</i>	15,4%	12,7%
<i>Familie sport ook</i>	9,5%	19,4%
<i>Vanwege topsporter of sportidool</i>	5,0%	6,1%
<i>Aandacht voor sport in de media</i>	3,0%	1,8%

Anders	2,8%	5,4%
--------	------	------

Uit tabel 17 blijkt dat de belangrijkste redenen om te sporten voor jongeren is dat ze er ontspanning/plezier aan beleven, gevolgd door dat ze de sport zelf leuk vinden. Ook sport 80,6% van de jongeren omdat voor de gezondheid en/of fitheid. Een opvallende stijging is te zien in het percentage jongeren dat sport vanwege de sociale contacten/vriendschap.

Redenen om niet of nauwelijks te sporten

Niet alle jongeren in de gemeente Epe sporten. Aan de jongeren die niet of nauwelijks sporten (n=31) is dan ook gevraagd wat de reden hiervoor is. De redenen worden getoond in tabel 18.

Tabel 18: Redenen om niet (vaak) te sporten weergegeven in %

Reden	Totaal	
	2014	2019
<i>Tijdgebrek</i>	44,7%	59,5%
<i>Ik vind sporten niet zo leuk</i>	21,1%	21,4%
<i>Te duur</i>	21,1%	14,3%
<i>De sport die ik leuk vind, is te ver weg</i>	15,8%	23,8%
<i>Ik ben niet zo goed in sport</i>	7,9%	9,5%
<i>Vrienden/vriendinnen sporten ook niet</i>	5,3%	11,9%
<i>Ik heb een chronische aandoening</i>	2,6%	2,4%
<i>Iets anders</i>	21,1%	19,0%

Ruim de helft van jongeren die niet of weinig sporten geven aan dat dit te maken heeft met tijdgebrek. Daarnaast vinden sommige jongeren sporten niet leuk, is het te ver weg of wordt het te duur bevonden (door de ouders). Tijdgebrek, afstand en vrienden die ook niet sporten worden vaker genoemd in 2019 ten opzichte van 2014. Dat sport te duur is wordt in 2019 minder vaak al reden aangegeven dan in 2014.

Motivatie om te sporten

In de onderstaande tabel staan een paar stellingen over motivatie om te sporten waarbij jongeren hebben aangegeven in hoeverre ze het ermee eens zijn.

Tabel 19: Motivatie om te gaan sporten.

	Geheel mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Geheel mee eens	n.v.t./ weet niet
<i>Ik vind het moeilijk om de motivatie op te brengen om te gaan sporten of bewegen.</i>	31,8%	29,7%	22,1%	11,2%	3,1%	2,1%

<i>Als ik alleen naar activiteiten moet, vind ik het moeilijk om te gaan.</i>	19,4%	22,4%	15,3%	30,1%	10,7%	2,0%
<i>Ik wil (meer) gaan sporten of bewegen en dat gaat me ook lukken.</i>	5,6%	12,2%	29,1%	30,1%	9,2%	13,8%
<i>Ik acht mezelf in staat om aan sport te doen.</i>	4,1%	3,1%	9,3%	31,4%	46,9%	5,2%
<i>Ik vind het niet moeilijk om te beginnen met sporten of bewegen.</i>	5,7%	14,9%	16,5%	32,0%	27,3%	3,6%
<i>Ik denk dat ik te weinig sportieve vaardigheden heb om te kunnen sporten of bewegen.</i>	51,3%	30,6%	10,9%	4,1%	1,6%	1,6%
<i>Ik ga niet sporten of bewegen omdat ik denk dat ik te weinig uithoudingsvermogen heb.</i>	52,6%	28,4%	9,3%	4,6%	1,5%	3,6%
<i>Ik ga niet sporten of bewegen omdat ik door mijn fysieke beperking steeds andere mensen om hulp moet vragen.</i>	54,1%	17,5%	3,6%	2,1%	1,0%	21,6%

Uit tabel 19 valt op te maken dat ruim 40% het moeilijk vindt om alleen naar een activiteit te moeten. Daarnaast geeft bijna 40% aan meer te willen gaan sporten of bewegen en dat dat ook gaat lukken.

Van de jongeren die nu niet of nauwelijks sport is 86,7% als wel eens lid geweest van een sportvereniging. De redenen om hun lidmaatschap op te zeggen worden weergegeven in tabel 20.

Tabel 20: Redenen om lidmaatschap bij vereniging op te zeggen weergegeven in %

Reden	Totaal	
	2014	2019
<i>Niet leuk meer</i>	34,2%	60,5%
<i>Trainer/coach niet leuk meer</i>	21,1%	15,8%
<i>Geen tijd meer</i>	15,8%	28,9%
<i>Wilde graag een andere sport doen</i>	7,9%	21,1%
<i>Afstand te groot</i>	-	7,9%
<i>Te duur</i>	7,9%	5,3%
<i>Niet goed in de sport</i>	7,9%	5,3%
<i>Niet meer in een team bij vriend/vriendin</i>	2,6%	7,9%
<i>Werd gepest/gediscrimineerd</i>	-	2,6%
<i>Anders</i>	18,4%	23,7%

De belangrijkste reden om te stoppen bij een sportvereniging is voor ruim de helft van de jongeren omdat ze het niet leuk meer vonden. 28,9% geeft aan dat ze er geen tijd meer voor hadden. Een reden als 'ik wil graag aan andere sport doen' werd ook vaak genoemd. Dat de trainer/coach niet leuk meer was, dat het te duur was, dat

ze niet goed waren in de sport of niet meer bij een vriend/vriendin in het team zaten, worden minder vaak als reden genoemd om te stoppen.

Van de jongeren die nu niet of nauwelijks sporten zou 82,1% (2014: 80,8%) wel meer willen sporten. De top vier van sporten die deze jongeren dan het liefst willen doen zijn:

1. Fitness (32,1%)
2. Karting (21,6%)
3. Hardlopen (20,0%)
4. Vecht- en verdedigingssporten (18,4%)

De top drie uit 2014 was:

1. Fitness (26,6%)
2. Vecht- en verdedigingssporten (17,3%)
3. Karting (16,8%)

Naschools sportaanbod dat niet bij een sportvereniging plaatsvindt

In de gemeente Epe worden ook sportactiviteiten aangeboden die niet tijdens schooltijd of bij een sportvereniging plaatsvinden. Aan de jongeren is gevraagd hoe vaak ze aan dergelijke activiteiten deelnemen. De resultaten zijn te vinden in tabel 21.

Tabel 21: Deelname aan sport- en spelactiviteiten in de buurt weergegeven in %

Sportactiviteiten in de buurt	Totaal	
	2014	2019
<i>Nee, die zijn er niet</i>	29,7%	25,4%
<i>Nee, ik weet niet of die er zijn</i>	43,5%	42,6%
<i>Nee, maar er zijn wel activiteiten</i>	12,3%	23,9%
<i>Ja, ik doe minder vaak dan 1 keer per maand mee</i>	6,0%	5,6%
<i>Ja, ik doe 1-3 keer per maand mee</i>	2,5%	1,0%
<i>Ja, ik doe 1 keer per week mee</i>	2,7%	0,5%
<i>Ja, ik doe vaker dan 1 keer per week mee</i>	2,9%	1,0%

Uit de resultaten in bovenstaande tabel blijkt dat bijna de helft van de jongeren in eerste instantie niet op de hoogte lijkt van de activiteiten. Daarnaast geeft ongeveer een kwart aan dat dergelijke activiteiten er niet zijn. Een klein percentage geeft aan minder dan 1 keer per maand deel te nemen aan de buurtsportactiviteiten. Slechts 2,5% doet minstens 1 keer per week mee.

Wensen en behoeften

Als de jongeren het voor het zeggen hadden zouden zij de volgende drie dingen het eerst aanpakken in de gemeente Epe:

1. Met school naar de sportvereniging toe voor activiteiten (36,9%)
2. Sportverenigingen bieden sportactiviteiten op school aan (31,6%)
3. Meer sportactiviteiten op een speelveld in de buurt (18,7%)

In 2014 was de top drie:

1. Met school naar een sportvereniging toe om te sporten (40,6%)
2. Sportverenigingen bieden sportactiviteiten op school aan (26,0%)
3. Meer sportactiviteiten op een speelveld in de buurt (20,8%)

Net als aan de kinderen in de basisschoolleeftijd is aan de jongeren ook gevraagd wat zij vinden van het aantal naschoolse activiteiten dat in de gemeente Epe wordt georganiseerd. In tabel 22 zijn de uitkomsten opgenomen.

Tabel 22: Mening over de frequentie van activiteiten in de buurt.

	Totaal	
	2014	2019
<i>Meer dan genoeg</i>	0,7%	2,1%
<i>Genoeg</i>	12,4%	11,3%
<i>Te weinig</i>	25,2%	19,1%
<i>Veel te weinig</i>	26,7%	22,7%
<i>Weet niet/geen mening</i>	34,6%	44,8%

Uit de resultaten in bovenstaande tabel blijkt dat het grootste deel van de jongeren, 41,8% (2014: 51,9%) vindt dat er (veel) te weinig activiteiten worden georganiseerd. Wat opvalt, is dat een relatief grote groep jongeren (44,8%) aangeeft het niet te weten of geen mening te hebben.

Het grootste gedeelte van de jongeren geeft aan dat ze bereid zijn maximaal tussen de 5 en 15 minuten te reizen (enkele reis) om te kunnen sporten (43,3%), gevolgd door tussen de 15 en 30 minuten (36,6%), meer dan 30 minuten (15,5%) en minder dan 5 minuten (4,6%).

Het grootste gedeelte van de jongeren is matig of redelijk goed op de hoogte van het sport- en beweegaanbod (beide 40,3%). 24,6% is slecht op de hoogte en 26,7% is goed op de hoogte. Over het algemeen komen jongeren het algemeen aan de informatie over sportvoorzieningen en/of sportactiviteiten via mond-tot-mond reclame (50,0%), gevolgd door informatie van sportvoorzieningen (27,6%) en internet (exclusief www.heelepebeweegt.nl). 23,0% haalt nergens zijn of haar informatie vandaan. 37,1% zou meer willen weten over het sport- en beweegaanbod binnen de gemeente Epe.

29,6% van de jongeren is bekend met de buurtsportcoaches maar weet niet precies wie het zijn. Alleen Tom Beekman is onder jongeren bekend (23,5%). 45,9% van de jongeren is niet bekend met de buurtsportcoaches.

Verder is gevraagd of jongeren bekend zijn met activiteiten van de buurtsportcoaches in Epe en of ze wel eens deel hebben genomen aan activiteiten. De resultaten hiervan zie je in tabel 23.

Tabel 23: Bekend met of deelgenomen aan activiteiten van de buurtsportcoaches in Epe.

	<i>Bekend met</i>	<i>Deelgenomen aan</i>
Sportkennismaking dans voor jongeren i.s.m. Dansgroep MDC uit Vaassen en RSG Noord-Veluwe.	8,9%	2,1%
<i>Oudejaars Zaalvoetbaltoernooi voor jongeren (samen met Jongerenwerk)</i>	21,0%	8,2%
<i>Sportbehoefte onderzoek jongeren i.s.m. de RSG JOGG</i>	13,0%	5,7%
<i>Samenwerking RSG – Pietengym</i>	4,7%	2,1%
<i>Samenwerking RSG – Schoolsportdagen groep 7/8</i>	27,7%	12,9%
<i>Samenwerking RSG – Speeddates werkveld RSG leerlingen</i>	30,8%	28,2%
	7,2%	2,6%

Op de vraag hoe goed het aanbod van sportverenigingen in de gemeente Epe aansluit bij de wensen en behoeften vindt 22,4% dit goed, 37,0% dit redelijk, 27,1% matig en 13,5% dit slecht. Volgens de jongeren is de top 3 wat er gedaan moet worden in de gemeente de volgende:

1. Meer sporten organiseren (algemeen) (60,6%)
2. Financiële ondersteuning om te kunnen sporten (51,1%)
3. Meer sportplekken (48,8%).

Het grootste gedeelte van de jongeren heeft geen vrijwilligerswerk gedaan in de afgelopen 12 maanden (52,6%). 28,1% heeft enkele keren in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan, 6,8% eens per maand of vaker en 10,9% eens per week of vaker. Het meest voorkomende vrijwilligers werk is trainer, coach of begeleider van sporters (30,9%), gevolgd door official, scheidsrechter of jury (23,6%), horeca of bardiensten (17,9%) en organisatie van evenementen of toernooien (13,8%).

6 Resultaten senioren

In dit zesde hoofdstuk van deze rapportage staat het sport- en beweeggedrag van de senioren uit de gemeente Epe centraal. Net als bij de kinderen en jongeren zal er aandacht zijn voor de mate waarin door de senioren aan de beweegnormen wordt voldaan, hun sportgedrag en de mening over het sport- en beweegaanbod en de voorzieningen in de gemeente Epe.

6.1 Bewegen in het algemeen

Aan alle ouderen is gevraagd of ze vinden dat ze voldoende aan beweging doen. 82,4% van de senioren vindt dat ze voldoende bewegen. Net als voor kinderen en jongeren is ook aan de senioren een aantal vragen gesteld op basis waarvan berekend kan worden of zij aan de NNGB en Fitnorm voldoen. De NNGB is voor senioren anders dan voor kinderen en jongeren. Voor senioren (55-plussers) geldt dat zij aan de NNGB voldoen wanneer zij op minimaal 5 dagen per week minimaal 30 minuten per dag tenminste matig intensief bewegen³. In tabel 24 is te zien hoeveel senioren uit de gemeente Epe aan de beweegnormen voldoen.

Tabel 24: Beweegnormen weergegeven in %

Norm	Totaal		
	2014	2019 (zomer)	2019 (winter)
<i>NNGB</i>	28,5%	53,1%	33,5%
<i>Fitnorm</i>	32,4%	48,1%	33,1%
<i>Combinorm</i>	44,0%	64,5%	44,5%

De senioren in Epe lijken in de afgelopen jaren meer te zijn gaan bewegen zowel matig intensief (NNGB) als zwaar intensief (Fitnorm). Het aantal senioren dat voldoet aan de NNGB is zowel in de zomer als de winter (sterk) gestegen ten opzichte van 2014. Voor het aantal senioren dat voldoet aan de Fitnorm lijkt dit ook het geval. In de zomer wordt duidelijk meer matig- en zwaar intensief bewogen dan in de winter. Ten opzichte van 2014 voldoen in de zomer meer senioren aan de Combinorm.

6.2 Sport

Ook voor de senioren in de gemeente Epe is in kaart gebracht in welk verband zij sporten, hoe vaak ze sporten, welke sport zij doen en wat redenen zijn om wel of niet te sporten. De resultaten hiervan zijn te lezen in deze paragraaf. Van alle senioren beoefent 14,6% geen sport.

Verband

In tabel 25 is te vinden in welk verband door 55-plussers in de gemeente Epe wordt gesport.

³ Klauw, M. van der, van, Verheijden, M.W., Slinger, J.D. (2012). *Monitor Convenant Gezond Gewicht 2012*. Leiden: TNO.

Tabel 25: Verband waarin wordt gesport weergegeven in %

Norm	Totaal	
	2014	2019
<i>Alleen, ongeorganiseerd</i>	40,9%	61,8%
<i>Bij een sportvereniging</i>	30,3%	34,8%
<i>In groepsverband (familie, vrienden)</i>	22,4%	23,0%
<i>Abonnee bij een commerciële sportaanbieder</i>	21,0%	28,4%
<i>Als deelnemer aan een georganiseerd sportevenement</i>	4,6%	9,8%
<i>Sociaal werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk</i>	3,1%	2,5%
<i>Georganiseerde sportvakantie</i>	1,3%	0,5%
<i>Bedrijfssport</i>	0,4%	1,5%

Het merendeel van de senioren sport alleen en ongeorganiseerd. Dit percentage is toegenomen tussen 2014 (40,9%) en 2019 (61,8%). Verder sport iets meer dan een derde bij een sportvereniging en is iets meer dan een kwart abonnee bij een commerciële sportaanbieder. Verder sport bijna een kwart in groepsverband met familie of vrienden.

Frequentie en activiteit

Ook aan de senioren is gevraagd hoe vaak zij per jaar sport beoefenen. De resultaten worden weergegeven in tabel 26. Uit de tabel blijkt dat het merendeel van de senioren minimaal één keer per week sport. 21,6% van de 55-plussers heeft het afgelopen jaar helemaal niet aan sport gedaan. Dit is vergelijkbaar met 2014.

Tabel 26: Frequentie van sportbeoefening weergegeven in %

Frequentie	2014	2019
<i>1-11 keer</i>	3,6%	5,3%
<i>12-59 keer</i>	25,8%	19,7%
<i>60-119 keer</i>	27,8%	26,5%
<i>120 keer of meer</i>	20,6%	26,9%
<i>Niet</i>	22,0%	21,6%

De sporten die door de 55-plussers het meest worden beoefend, zijn wandelsport (39,8%), wielrennen/mountainbiken/toerfietsen (26,3%), fitness (24,3%) en zwemsport (16,2%). Een compleet overzicht van de sporten die door de senioren in de gemeente Epe worden beoefend is te vinden in de bijlage. Aan de senioren is ook de vraag voorgelegd welke activiteiten ze doen in het kader van hun sport. In tabel 27 zijn de resultaten te vinden.

Tabel 27: Activiteiten in het kader van sport(en) weergegeven in %

Activiteit	Totaal
<i>Trainingen</i>	22,7%
<i>Lessen/cursussen</i>	15,2%
<i>Toernooien/sportevenementen</i>	12,6%
<i>Competitie</i>	10,1%
<i>Geen van bovenstaande</i>	59,6%

Aangezien de meeste senioren ongeorganiseerd sporten doet een groot gedeelte van hen (59,6%) ook weinig van de activiteiten die worden weergegeven in tabel 26. 15,2% doet mee aan lessen/cursussen en 12,6% van de 55-plussers doet mee aan toernooien of sportevenementen. 10,1% doet mee aan competitie.

Locatie en accommodatie

Om inzicht te krijgen in de locatie en accommodatie die senioren gebruiken voor de beoefening van hun sport en hun tevredenheid hierover zijn de senioren enkele vragen gesteld over de locatie en accommodatie waar zij hun sport beoefenen. De resultaten worden weergegeven in tabel 28.

Tabel 28: Sportomgeving weergegeven in %

Accommodatie	Eigen gemeente	Elders
Officiële binnensportaccommodatie <i>zoals sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combi-zwembad, ijshal/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal etc.</i>	77,6%	22,4%
Officiële buitensportaccommodatie <i>zoals voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openluchtwzembad, ijsbaan (buiten/halfoverdekt), manege etc.</i>	59,0%	41,0%
Sportvoorziening in de openbare ruimte <i>zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) etc.</i>	50,0%	50,0%
Andersoortige voorziening <i>zoals park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin etc.</i>	77,0%	28,7%

Uit de tabel blijkt dat senioren het meeste gebruik maken van binnensportaccommodaties in hun eigen gemeente en andersoortige voorzieningen als parken en de openbare weg. Bovenstaande uitkomsten sluiten ook logisch aan op het verband waarin door veel senioren wordt gesport, namelijk ongeorganiseerd en als abonnee bij een fitnesscentrum of lid bij een sportvereniging. De belangrijkste redenen die door de 55-plussers worden genoemd om buiten de gemeente te sporten zijn:

1. Sporten met vrienden/familie buiten de gemeente (11,0%)
2. Wedstrijden en competitie vinden (deels) buiten de gemeente Epe plaats (8,0%)
3. Te weinig aanbod in de gemeente Epe (6,0%)

Ook is gevraagd hoe tevreden de senioren zijn over de accommodaties die zij gebruiken. De mening van de senioren wordt weergegeven in tabel 29. Uit de tabel blijkt dat senioren over het algemeen tevreden zijn over officiële binnensportaccommodaties en officiële buitensportaccommodaties.

Tabel 29: Tevredenheid over accommodaties weergegeven in %

	Ze er ontevreden	Ontevreden	Neutraal	Tevreden	Ze er tevreden	n.v.t.
<i>Officiële binnensportaccommodaties</i>	3,2 %	4,3%	13,3%	34,6%	17,6%	27,1%
<i>Officiële buitensportaccommodaties</i>	1,2%	1,2%	16,6%	31,9%	9,8%	39,3%
<i>Sportvoorziening in de openbare ruimte</i>	1,9%	3,2%	23,4%	17,7%	6,3%	47,5%
<i>Andersoortige voorziening</i>	1,3%	1,3%	22,1%	18,1%	8,7%	48,3%

Redenen om te sporten

Aan de senioren die sporten is gevraagd welke reden zij hiervoor hebben. Tabel 30 geeft meer inzicht in deze redenen.

Tabel 30: Redenen om te sporten weergegeven in %

Reden	Totaal
<i>Gezondheid/fitheid</i>	82,6%
<i>Plezier/ontspanning</i>	75,4%
<i>Leuk</i>	43,0%
<i>Sociale contacten/vriendschap</i>	37,2%
<i>Uiterlijk/afslanken</i>	12,1%
<i>Positieve ervaringen met sport in het verleden</i>	10,1%
<i>Vrienden/kennissen sporten ook</i>	7,7%
<i>Prestatie/winst/competitie</i>	6,8%
<i>Familie sport ook</i>	3,4%
<i>Aandacht voor sport op tv</i>	1,4%
<i>Vanwege topsporter of sportidool</i>	0,0%
<i>Anders</i>	6,3%

Senioren sporten over het algemeen het vaakst voor hun gezondheid, voor het plezier en de ontspanningen. Daarnaast in mindere mate ook omdat ze het leuk vinden en voor de sociale contacten.

Redenen om niet te sporten

Aan de senioren die niet of nauwelijks sporten (n=118) is gevraagd wat de reden hiervan is. De redenen worden weergegeven in tabel 31. De belangrijkste reden voor senioren in de gemeente Epe om niet of nauwelijks te sporten is dat ze er geen behoefte aan hebben. Ook geeft bijna een kwart aan dat de gezondheid niet toelaat,

het te duur is of dat ze niet (veel) sporten wegens tijdgebrek. 45,0% geeft aan wel (meer) te willen gaan sporten of bewegen.

Tabel 31: Redenen om niet te sporten weergegeven in %

Reden	Totaal
<i>Geen behoefte om te sporten</i>	32,2%
<i>Gezondheid laat het niet toe</i>	22,9%
<i>Te duur</i>	22,0%
<i>Tijdgebrek</i>	21,2%
<i>Andere hobby's interessanter</i>	19,5%
<i>Karakter van sport is te verplichtend</i>	13,6%
<i>Geen beweegmaatje</i>	6,8%
<i>Niveau te hoog of te laag</i>	5,1%
<i>Activiteiten spreken niet aan</i>	5,1%
<i>Ongunstig tijdstip</i>	2,5%
<i>Onvoldoende mogelijkheden om te sporten in de buurt</i>	2,5%
<i>Geen rekening gehouden met wensen en behoeften doelgroep</i>	2,5%
<i>Onbekendheid met aanbod in Epe</i>	1,7%
<i>Begeleiding is niet goed</i>	0,8%
<i>Bereikbaarheid van sportaccommodatie is slecht</i>	0,8%

Naast redenen om wel of niet te sporten is motivatie een belangrijk onderdeel of senioren ook daadwerkelijk gaan sporten. In tabel 32 staan een aantal stellingen over motivatie. Wat opvalt is dat meer dan de helft van de senioren het niet moeilijk vindt om te beginnen met sporten of bewegen.

Tabel 32: Motivatie om te gaan sporten.

	Geheel mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Geheel mee eens	n.v.t./ weet niet
<i>Ik vind het moeilijk om de motivatie op te brengen om te gaan sporten of bewegen.</i>	17,1%	33,1%	20,4%	15,1%	5,3%	9,0%
<i>Als ik alleen naar activiteiten moet, vind ik het moeilijk om te gaan.</i>	14,3%	33,5%	15,5%	22,9%	4,1%	9,8%
<i>Ik wil (meer) gaan sporten of bewegen en dat gaat me ook lukken.</i>	4,5%	12,8%	35,0%	19,3%	4,5%	23,9%
<i>Ik acht mezelf in staat om aan sport te doen.</i>	2,9%	12,8%	35,0%	19,3%	4,5%	23,9%
<i>Ik vind het niet moeilijk om te beginnen met sporten of bewegen.</i>	4,1%	10,0%	20,7%	36,1%	15,8%	13,3%

<i>Ik denk dat ik te weinig sportieve vaardigheden heb om te kunnen sporten of bewegen.</i>	26,6%	36,5%	12,9%	7,9%	2,9%	13,3%
<i>Ik ga niet sporten of bewegen omdat ik denk dat ik te weinig uithoudingsvermogen heb.</i>	28,6%	33,5%	11,8%	8,6%	2,0%	15,5%
<i>Ik ga niet sporten of bewegen omdat ik door mijn fysieke beperking steeds andere mensen om hulp moet vragen.</i>	33,1%	25,1%	10,9%	4,2%	2,1%	24,7%

Op de vraag of senioren zichzelf als sporter zien geeft 11,3% aan dat ze zichzelf zeker als sporter zien, 13,6% zichzelf tamelijk als sporter. Verder vindt 27,6% zichzelf enigszins als sporter, 25,3% nauwelijks en 22,1% helemaal niet.

6.3 Aanbod en voorzieningen

Aan de senioren is ook gevraagd wat hun wensen en behoeften zijn op het gebied van voorzieningen en wat zij vinden van de informatievoorziening over sporten en bewegen in de gemeente Epe. In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk zal hier meer inzicht in worden gegeven.

Reizen naar sportaccommodatie

Er is gevraagd hoe ver senioren bereid zijn te reizen naar een sportaccommodatie. Voor meer dan de helft (55,3%) van de senioren is dit tussen de 5 en 15 minuten. 23,4% geeft aan bereid te zijn om tussen de 15 en 30 minuten te reizen om te kunnen sporten. Minder dan 5 minuten (14,8%) en meer dan 30 minuten (6,6%) worden minder vaak genoemd door de 55-plussers.

Informatievoorziening

39,3% van de senioren vindt zichzelf redelijk op de hoogte van het sport- en beweegaanbod in de gemeente Epe en 18,3% vindt zichzelf goed op de hoogte. Hier tegenover staat dat 26,8% van de senioren aangeeft matig op de hoogte te zijn van het sport- en beweegaanbod in de gemeente Epe en 15,6% aangeeft slecht op de hoogte te zijn. Van de senioren geeft 26,7% aan meer informatie te willen hebben over het sport- en beweegaanbod in de gemeente Epe.

Van alle senioren haalt 12,8% nergens informatie vandaan over sport en bewegen in de gemeente Epe. Aan de senioren die wel informatie vergaren over sport en bewegen is gevraagd waar zij hun informatie vandaan halen, zie tabel 33.

Tabel 33: Gebruik van informatievoorzieningen weergegeven in %

Reden	Totaal
<i>Mond-tot-mond</i>	47,3%
<i>Gratis huis-aan-huis kranten</i>	40,3%

<i>Krant</i>	32,2%
<i>Internet sites (exclusief www.heelepebeweegt.nl)</i>	27,9%
<i>Informatie van sportverenigingen</i>	22,5%
<i>Folders/boekjes/brochures van de gemeente Epe</i>	20,5%
<i>Gemeentegids</i>	10,9%
<i>www.heelepebeweegt.nl</i>	6,6%
<i>TV</i>	1,6%
<i>Radio</i>	1,2%
<i>Persoonlijke informatievoorziening (bijvoorbeeld ouderenadviseurs, informatiewinkels, etc.)</i>	0,8%

Uit tabel 33 blijkt dat senioren de meeste senioren hun informatie inwinnen via mond-tot-mondreclame, de gratis huis-aan-huis kranten en de krant. Ook wordt regelmatig gebruik gemaakt van het internet, informatie van sportverenigingen, folders/brochures/boekjes van de gemeente Epe en de gemeentegids. Tv, radio en persoonlijk adviseurs worden vrijwel niet gebruikt door senioren om informatie te verkrijgen over sporten en bewegen in de gemeente Epe.

21,1% van de senioren is bekend met de buurtsportcoaches maar weet niet precies wie het zijn. De meest bekende buurtsportcoach is Tom Beekman (6,5%), gevolgd door Rik van Voorst (3,8%) en Siebren Groen (3,4%). 70,1% is niet bekend met de inzet van Heel Epe Beweegt.

Aan de senioren is gevraagd of ze bekend zijn met de activiteiten in Epe (zie tabel 34) en of ze hier ook aan deelnamen. In de tabel is te zien dat ZitFit en GALM fittesten enigszins bekend zijn.

Tabel 34: Bekend met of deelgenomen aan activiteiten van de buurtsportcoaches in Epe.

	<i>Bekend met</i>	<i>Deelgenomen aan</i>
ZitFit De Speulbrink Vaassen	10,4%	0,4%
ZitFit De Klaarbeek Epe	7,3%	0,0%
GALM fittesten (2016)	6,6%	3,2%
ProMuscle	1,2%	0,4%
Promotie-activiteit ZitFit bij wijkcentrum De Burgerenk en buurthuis De Vegtelarij	3,3%	0,0%
Beleven en Bewegen-middagen	4,1%	0,0%
Ondersteuning verenigingen	6,2%	n.v.t.

Aan de senioren is gevraagd wat volgens hen snel moet gebeuren in de gemeente Epe op het gebied van sport en bewegen. Hieruit komt naar voren dat de meeste senioren vinden dat als eerste financiële ondersteuning moet komen om te kunnen sporten (70,4%). Daarnaast vinden veel senioren het belangrijk dat verenigingen ondersteund worden bij het organiseren van meer sporten (64,0%), gevolgd door meer sporten organiseren voor mensen met een beperking (50,4%), meer sporten organiseren (algemeen; 41,6%) en meer laagdrempelige

vormen van sport/bewegen organiseren (38,4%). Meer sportplekken (20,0%) en beter vervoer naar de sportplek (14,4%) worden minder vaak genoemd.

70,9% van de senioren heeft geen vrijwilligerswerk gedaan in de afgelopen 12 maanden. Van de senioren die wel vrijwilligerswerk hebben gedaan doet 12,7% dit enkele keren in de afgelopen 12 maanden, 11,2% doet die eens per week of vaker, 4,4% doet dit eens per maand of vaker en 0,4% doet dit dagelijks. De senioren die vrijwilligerswerk uitvoeren doen dit vooral met bardiensten (18,5%), gevolgd door een bestuursfunctie (17,6%), organisatie van evenementen of toernooien (15,7%), trainer, coach of begeleider van sporters (13,0%) en onderhoud van accommodatie of sportmaterialen (11,1%).

7 Resultaten bijeenkomsten inzet buurtsportcoaches

Tijdens de drie bijeenkomsten is middels verschillende werkvormen de inzet van de buurtsportcoaches in Epe geëvalueerd. In dit hoofdstuk worden de verschillende resultaten van de werkvormen weergegeven. Ook de informatie vanuit de (telefonische) één-op-één interviews is in dit hoofdstuk verwerkt.

7.1 Associaties met betrekking tot de inzet van de buurtsportcoaches

De deelnemers is gevraagd wat hun eerste associatie is met de inzet van de buurtsportcoaches. Deze zijn vervolgens verdeeld in 'positief', 'neutraal' en 'negatief'. Er zijn duidelijk meer positieve punten dan negatieve en neutrale associaties genoteerd. Deze punten zijn geclusterd. Binnen de clusters is een voorbeeld gegeven en een tip waarop nog verbetering kan plaatsvinden.

Positieve clusters

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de 'positieve clusters'. Hierin valt te zien dat de positieve associaties breed zijn op de algemene taken van de buurtsportcoaches, te weten organiseren, uitvoeren en coördineren (samenwerken) maar ook op de persoonlijkheid van de buurtsportcoaches. Tot slot is ook de communicatie/zichtbaarheid een positieve associatie.

Tabel 35: Positieve associaties met de buurtsportcoaches geclusterd en uitgewerkt

Cluster (positief)	Voorbeeld	Tip
Aanbod - Afterschool	Biedt leerlingen een extra mogelijkheid krijgen om te bewegen.	1) Onder schooltijd, eventueel laatste drie kwartier, dan heb je alle leerlingen. 2) Focus op bepaalde leeftijd. 3) Zelf promoten zodat de leerlingen nog gemotiveerder zijn en weten wat er is.
Aanbod - sportstimulering	Kennismakingslessen op scholen.	1) Meer gericht op inbedding.
Inzet op gezondheid	Positieve bijdrage door middel van bewegen tegen overgewicht en andere gezondheidseffecten (preventie).	1) Nog meer samenwerking met bijvoorbeeld diëtist, psycholoog, etc. Gecombineerde Leefstijl Interventie. 2) Meer aandacht voor verschillende thema's
Organiseren	Veel aanbod en veel variatie in activiteiten. Werken veel samen met verenigingen en scholen zodat zij kennis kunnen maken met verschillende sporten.	1) Kom meer de school binnen en promoot de activiteiten vanuit Heel Epe Beweegt meer. Dit zorgt voor meer herkenning bij de kinderen.
Samenwerken/verbinden	We hebben hetzelfde doel, ze zijn behulpzaam.	1) Een keer per jaar om tafel (herhalen). 2) Neem je directeur mee.

Cluster (positief)	Voorbeeld	Tip
Communicatie/zichtbaarheid	Flyers zien er goed en verzorgd uit. Alle leerlingen krijgen een flyers mee en er hangen poster op school. Ze doen veel aan reclame/promotie door middel van sociale media, flyers op school, website.	1) Promoot de flyers zelf in de klassen. 2) Contact opnemen met nieuwe vakdocenten LO. 3) Laat aanmelden via jullie website los, breng dit onder bij de aanbieder. 4) Volg cursus actief schrijven. Zorg voor meer contact, gebruik meer kanalen.
Enthousiasme	Enthousiast, gedreven, toegankelijk, goede presentatie.	1) Houd dit vast, behoud plezier in wat je doet!
Duurzame inzet	De gemeente steekt er geld, tijd en energie in.	1) Ga hier mee door, blijf scherp.
Inzet op verschillende doelgroepen	Peuters in beweging	1) Focus op doelgroep die het nodig heeft.

In de één-op-één interviews is gevraagd naar de algemene ervaring van de betrokkene met de buurtsportcoaches. Daarin geven verschillende betrokkenen aan tevreden te zijn over de samenwerking met de buurtsportcoaches. Daarnaast wordt aangegeven dat ze gestructureerd werken en zaken goed regelen. Ook de inzet op verschillende doelgroepen (peuters en senioren) wordt genoemd als positieve algemene ervaring. De communicatie gaat over het algemeen goed. Eén betrokkene geeft aan dat er contact was maar dat daar geen vervolg aan is gegeven. Deze betrokkene heeft zelf opnieuw contact gezocht.

Negatieve clusters

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de 'negatieve clusters'. Opvallend is dat zichtbaarheid zowel bij de positieve als de negatieve associaties terug komt. Dit geldt ook voor 'communicatie/flyers' (positief) en het hieronder genoemde cluster 'contact' en 'website' (negatief). Ook de inzet op verschillende doelgroepen wordt zowel positief (inzet op peuters) als negatief (o.a. weinig inzet op ouderen) geassocieerd. Daarnaast wordt tijdgebrek genoemd als cluster van negatieve associaties.

Tabel 36: Negatieve associaties met de buurtsportcoaches geclusterd en uitgewerkt

Cluster (negatief)	Voorbeeld	Tip
Zichtbaarheid	Weinig in Oene. De buurtsportcoaches vliegen in en uit. Alleen kort langs komen om de flyers af te geven. Nieuwe (mogelijke) contactpersonen en partners zijn onbekend	1) Vaker terugkomen om voor herhaling van activiteiten te zorgen. Door herhaling bereik/enthousiasmeer je meer kinderen. 2) Kom persoonlijk (op afspraak) vertellen wat de activiteiten zijn i.p.v. filmpjes te laten zien. 3) Jaarlijkse update van (mogelijke) contactpersonen. Bijvoorbeeld nieuwe vakdocenten LO toevoegen.

Contact sportverenigingen	Komen niet spontaan bij clubs of verenigingen. Ze hebben geen tijd/onderbezetting.	1) Bij het sportcafé het gewenste contact kenbaar maken. 2) Handjes langs de lijn. 3) Positief coachen, pedagogisch.
Tijdgebrek	Geen tijd voor nieuwe initiatieven/kansen	1) Nadenken over open houding 'wat is mijn rol'.
Website	Geen resultaat op de website (bij aanmeldingen). Website is niet gebruiksvriendelijk en zit slecht in elkaar.	1) Denktank opzetten voor de website. Wat is het doel van de website? Maakt dit duidelijk voor de verenigingen.
Inzet op verschillende doelgroepen	Er is weinig aanbod voor ouderen. Het komt niet bij de doelgroep. Aangepast sporten. Weinig aanbod voor 12-18 jaar Geen aanbod voor 18-55 jaar	1) Gebiedsregisseurs betrekken. Niet alleen buiten maar ook binnenshuis. Regel vervoer. 2) Thema aangepast sporten oppakken in samenwerking met regio. 3) Onderzoek doen naar behoeften andere doelgroepen.
Gemeente	Wat is de samenwerking/rol met de gemeente. Wie heeft de regie, bij wie kunnen we feedback geven?	1) Regie duidelijk wegzetten. Rollen duidelijk maken. Stuurgroep nadrukkelijke rol geven. Onbekendheid met stuurgroep. 2) Loskoppelen van Koppel.
Bevordering wijkfunctie		Sluit aan bij initiatieven zoals van BASE of gebiedsregisseurs.

In de één-op-één interviews worden ook enkele 'negatieve' algemene ervaringen genoemd. Er wordt aangegeven dat in sommige samenwerkingen/ketens de doelen, inzet en taakverdeling niet helder zijn. Ook de beperking van de inzet van de buurtsportcoaches (tijdgebrek) wordt genoemd in de interviews. De hoeveelheid contacten met onderwijs vanuit verschillende partijen wordt genoemd als 'verbeterpunt'. Met de inzet van de buurtsportcoach en de JOGG-regisseur zijn er nog meer mensen die naar scholen toe gaan. Hierbij wordt aangegeven dat het van belang is dat organisaties elkaar op de hoogte houden wat met scholen wordt afgesproken zodat ze niet overvraagd worden.

7.2 Resultaten doelstellingen inzet buurtsportcoaches

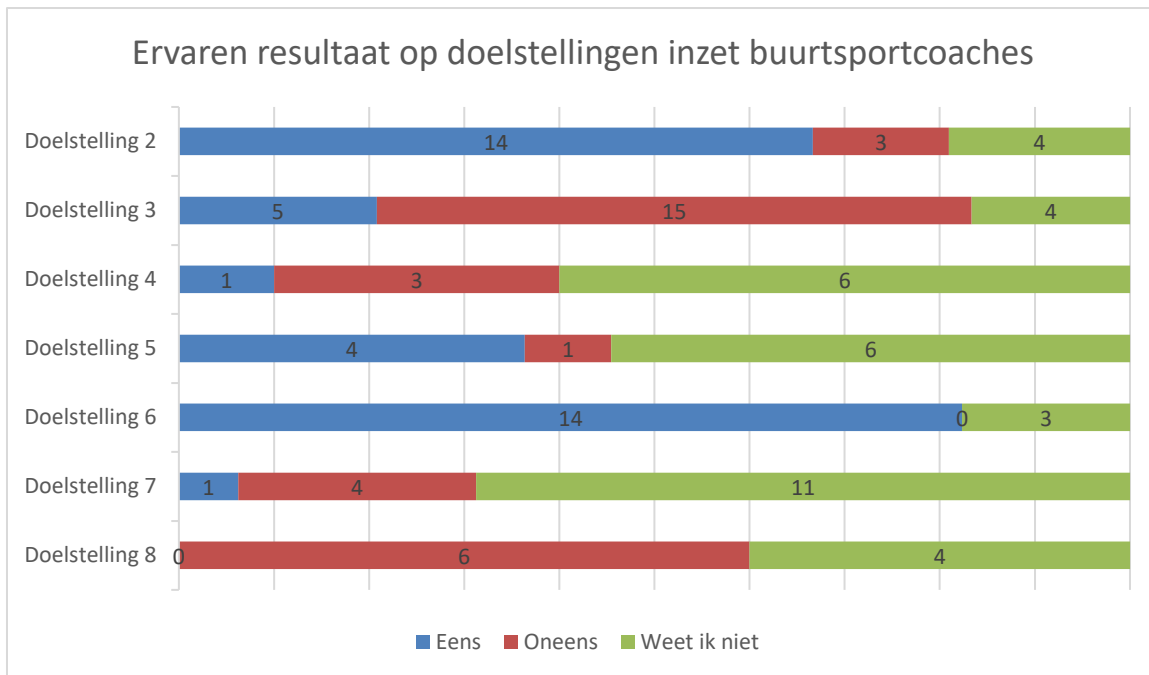
De buurtsportcoaches in Epe werken sinds 2015 op basis van het uitvoeringsplan 'Buurtsportcoaches in de gemeente Epe, Uitvoeringsplan 2015-2018' (25 februari 2015). Hierin staan acht doelstellingen genoemd die met de inzet van de buurtsportcoaches in 2018 bereikt zouden moeten worden.

1. a) In 2018 is het aantal kinderen (4-11 jaar) in de gemeente Epe dat aan de Combinorm voldoet gestegen met 5% gestegen.
- b) In 2018 is het aantal jongeren (12-18 jaar) in de gemeente Epe dat aan de Combinorm voldoet gestegen met 5% gestegen.

- c) In 2018 is het aantal senioren (65+) in de gemeente Epe dat aan de Combinorm voldoet gestegen met 10% gestegen.
2. In 2018 is de bewustwording onder kinderen, jongeren en senioren in de gemeente Epe over gezondheid en gezonde leefstijl toegenomen.
 3. In de periode 2014-2018 dragen de buurtsportcoaches bij aan het bevorderen van de deskundigheid van professionals bij scholen, sportverenigingen, kinderopvangorganisaties en andere sport georiënteerde organisaties.
 4. In 2018 is er een sport- en beweegaanbod voor senioren in de gemeente Epe ontwikkeld dat aansluit bij de wensen en behoeften van deze doelgroep, dat in de nabije omgeving wordt aangeboden en waarbij bewustwording over gezondheid en ontmoeting centraal staan.
 5. In 2018 hebben sportverenigingen een sport- en beweegaanbod voor jongeren en senioren in de gemeente Epe ontwikkeld dat aansluit bij de wensen en behoeften van deze doelgroep.
 6. In 2018 is in de gemeente Epe een breed en gevarieerd kennismakingsaanbod voor kinderen ontwikkeld met aandacht voor sport in brede zin (waarden & normen, plezier, gezondheid, leefstijl), zodat zij een bewuste keuze kunnen maken voor de sport die bij ze past.
 7. In 2018 is er in de gemeente Epe meer samenhang tussen gezondheidsorganisaties en –professionals en aanbieders van sport- en beweegactiviteiten, zodat ouders/kinderen beter kunnen worden geadviseerd en begeleid.
 8. In 2018 is de uitstroom van jongeren in de leeftijd 14 t/m 23 jaar bij sportverenigingen als gevolg van beïnvloedbare factoren in de gemeente Epe afgenomen.

In de bijeenkomsten is gevraagd in hoeverre men denkt dat de gestelde doelen gehaald zijn of niet. Niet alle doelstellingen zijn in elke bijeenkomst behandeld omdat ze soms niet van toepassing waren voor de betreffende deelnemers. Bijvoorbeeld doelstellingen over senioren zijn niet behandeld in de bijeenkomst met onderwijscontactpersonen. Om die reden verschilt het aantal deelnemers dat heeft gereageerd op de verschillende doelstellingen. In deze paragraaf worden zeven van de acht doelstellingen behandeld. De resultaten op doelstelling 1 zijn niet bevraagd in de bijeenkomsten omdat eventueel resultaat hierop op basis van de informatie van de vragenlijsten onder de verschillende doelgroepen beantwoord kan worden.

Zie onderstaande figuur voor een overzicht van het ervaren resultaat per doelstelling.

Figuur 3: Ervaren resultaat op doelstellingen buurtsportcoaches

De ervaren resultaten worden hieronder per doelstelling verder beschreven.

Op **doelstelling 2:** *‘In 2018 is de bewustwording onder kinderen, jongeren en senioren in de gemeente Epe over gezondheid en gezonde leefstijl toegenomen.’* wordt veel resultaat ervaren. Als voorbeelden worden de activiteiten ‘gezonde tussendoortjes’, ‘Daily mile’, ‘JOGG-opening’ en ouderavonden genoemd. Ook bij ouderen wordt resultaat gezien echter daar is volgens de deelnemers minder geïnvesteerd/bereikt door de buurtsportcoaches.

Bij oneens wordt aangegeven dat de bewustwording onder kinderen stil is blijven staan. Dat het onder leerkrachten wel meer leeft, maar dat zij merken dat ouders niet altijd mee willen/kunnen werken. Bij ouderen wordt aangegeven dat ze wel meer in beweging zijn maar dat men denkt dat dit geen bewustwording is. Er is bijvoorbeeld geen informatie die voor ouderen makkelijk leesbaar is. In de interviews komt het beeld naar voren dat er resultaat wordt ervaren op bewustwording. Er wordt aangegeven dat de buurtsportcoaches hier aan hebben bijgedragen. Daarnaast wordt aangegeven dat ook andere partijen hier onafhankelijk van de buurtsportcoaches een positieve rol in hebben gespeeld.

Op **doelstelling 3:** *‘In de periode 2014-2018 dragen de buurtsportcoaches bij aan het bevorderen van de deskundigheid van professionals bij scholen, sportverenigingen, kinderopvangorganisaties en andere sport georiënteerde organisaties.’* wordt weinig resultaat ervaren. Hierbij wordt voornamelijk aangegeven dat er wordt samengewerkt met professionals en dat daardoor de persoonlijke deskundigheidsbevordering bij hen door de buurtsportcoaches lastig is. Door de aanwezigen wordt aangegeven dat ze de rol van de buurtsportcoaches meer zien als stimuleren in plaats van deskundigheidsbevordering. Dat het meer gaat om het organiseren van

samenwerking en het inzetten op bewustwording van bewegen. Tot slot wordt aangegeven dat de ketensamenwerking niet verder geborgd wordt wat wellicht negatief effect heeft op de mogelijke deskundigheidsbevordering.

Een deelnemer die wel resultaat ziet geeft aan dat tijdens het sportcafé er veel aanbod is voor vrijwilligers en bestuursleden in het kader van deskundigheidsbevordering. Vanuit het kinderdagverblijf en BSO wordt daarnaast aangegeven dat de medewerkers veel kunnen leren van de deskundigheid van de buurtsportcoaches en dat ze dit de afgelopen jaren ook al hebben gedaan.

De meeste deelnemers weten niet in hoeverre er op **doelstelling 4**: *'In 2018 is er een sport- en beweegaanbod voor senioren in de gemeente Epe ontwikkeld dat aansluit bij de wensen en behoeften van deze doelgroep, dat in de nabije omgeving wordt aangeboden en waarbij bewustwording over gezondheid en ontmoeting centraal staan.'* resultaat is behaald. Degene die hier wel wat over kunnen zeggen geven over het algemeen aan dat er geen resultaat is. Hierbij wordt aangegeven dat slechts enkele verschillende soorten activiteiten zijn georganiseerd met een beperkt bereik van de doelgroep. GALM wordt genoemd als positief resultaat, echter er wordt ook aangegeven dat hier geen vervolg op heeft plaatsgevonden. In de interviews wordt de inzet van de buurtsportcoaches vanuit ZitFit nog genoemd bij het ontwikkelen van passend sport- en beweegaanbod voor senioren.

Op **doelstelling 5**: *'In 2018 hebben sportverenigingen een sport- en beweegaanbod voor jongeren en senioren in de gemeente Epe ontwikkeld dat aansluit bij de wensen en behoeften van deze doelgroep.'* wordt door de deelnemers die hier iets over kunnen zeggen over het algemeen resultaat ervaren. Daarnaast geeft een deel aan dit niet te weten. Er wordt aangegeven dat er meer passend aanbod voor senioren is maar dat dit deels door de inzet van de buurtsportcoaches is. Daarnaast heeft inzet van sportbonden en de sportaanbieders zelf gezorgd voor meer passend aanbod.

Voor jongeren wordt deze verandering niet gezien. Ook in de interviews komt naar voren dat sportverenigingen voor jongeren nog geen nieuw passend aanbod hebben.

Op **doelstelling 6**: *'In 2018 is in de gemeente Epe een breed en gevarieerd kennismakingsaanbod voor kinderen ontwikkeld met aandacht voor sport in brede zin (waarden & normen, plezier, gezondheid, leefstijl), zodat zij een bewuste keuze kunnen maken voor de sport die bij ze past.'* wordt door alle deelnemers die hier zicht op hebben resultaat ervaren. Men geeft aan dat er veel aanbod van verschillende activiteiten vanuit diverse sporten is. Dat periodiek flyers wordt uitgedeeld met activiteiten. Het programma 'Afterschool' wordt nog los benoemd. Ook de geïnterviewde betrokkenen geven aan op deze doelstelling resultaat te zien.

Een betrokkene die niet weet of resultaat gehaald is geeft aan dat het aanbod er wel is maar de men niet weet of er veel gebruik van gemaakt wordt. Als tip wordt gegeven om het kennismakingsaanbod te bundelen in een vorm van multisport.

De meeste deelnemers weten niet in hoeverre er op **doelstelling 7**: *'In 2018 is er in de gemeente Epe meer samenhang tussen gezondheidsorganisaties en –professionals en aanbieders van sport- en beweegactiviteiten, zodat ouders/kinderen beter kunnen worden geadviseerd en begeleid.'* resultaat is behaald. Dit zijn onder andere alle betrokkenen vanuit het onderwijs. Degene die hier wel wat over kunnen zeggen geven over het algemeen aan dat er geen resultaat is. Een betrokkene geeft aan dat gevoelsmatig iedereen toch met zijn eigen professe/sport bezig blijft. Hierbij wordt als tip gegeven het sportcafé meer in te zetten om samenwerking aan te gaan. Een andere betrokkene geeft aan dat er wel veel ketenoverleg is maar vraagt zich af wat het resultaat is. Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat er onvoldoende samenhang intern en extern is. In de één-op-één interviews wordt door een aantal betrokkenen wel meer samenhang ervaren. Bijvoorbeeld met fysiotherapeuten rondom de GALM fittesten.

Op **doelstelling 8**: *'In 2018 is de uitstroom van jongeren in de leeftijd 14 t/m 23 jaar bij sportverenigingen als gevolg van beïnvloedbare factoren in de gemeente Epe afgenomen.'* wordt geen resultaat ervaren. Aangegeven wordt dat geen inzet is gepleegd op trainers, leiders of modulair sportaanbod. In de één-op-één interviews wordt door alle betrokken aangegeven dat ze daar geen zicht op hebben.

7.3 Algemene meerwaarde inzet buurtsportcoaches

De aanwezigen bij de twee van de drie bijeenkomsten⁴ zijn schriftelijk in een korte persoonlijke evaluatie nog enkele vragen voorgelegd. In deze paragraaf worden de antwoorden besproken.

Algemene meerwaarde

Op de vraag of, en zo ja wat de algemene meerwaarde van de inzet van de buurtsportcoaches in Epe is wordt positief gereageerd. Betrokkenen zien dat er meer bewustzijn/aandacht is gecreëerd om te bewegen, er meer aanbod is voor diverse doelgroepen en dat er verschillende netwerken zijn opgezet. Verschillende betrokkenen zien ook een meerwaarde voor de eigen organisatie. Bijvoorbeeld de buurtsportcoaches in de vorm van en vraagbaak om mee te sparren, meer zichtbaarheid van de sportvereniging en uitbreiding van het netwerk.

De algemene meerwaarde kan verbeterd worden door een echt gezamenlijk doel te stellen. Professionals en vrijwilligers samen te laten overleggen. Daarnaast geven verschillende betrokkenen vanuit verschillende sectoren aan dat meer (persoonlijk) contact gewenst is. Vanuit onderwijs wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de buurtsportcoach te weinig zichtbaar is voor de leerlingen. De doelgroep volwassenen wordt genoemd om meer op in te zetten. Vanuit de één-op-één interviews wordt nog een kans gezien op publiek-private samenwerking rondom JOGG. Dat zou de meerwaarde van de buurtsportcoaches nog meer verbeteren. Tot slot wordt in een interview aangegeven dat de algemene meerwaarde verbeterd kan worden door meer uren in te zetten dan kunnen de buurtsportcoaches meer doen.

⁴ In de bijeenkomst met beleid is deze persoonlijke evaluatie niet gedaan.

Wat valt er weg?

De betrokkenen geven aan dat verschillende zaken wegvallen als de inzet van de buurtsportcoaches zou stoppen. Meerderen geven aan dat dan een schakel tussen verschillende partijen zou missen. Het organiseren van verschillende activiteiten wordt ook meerdere keren benoemd. Daarnaast worden andere meer algemene zaken benoemd. Bijvoorbeeld een 'stok achter de deur wat betreft gezonde leefstijl'. Over het algemeen wordt aangegeven dat de zaken die weg zouden vallen niet opgevangen kunnen worden door anderen. In een één-op-één interview wordt aangegeven dat de inzet van de buurtsportcoaches op de lange termijn effect zou moeten hebben op een gezondere gemeente. Dat is een cultuurverandering. De juiste weg is volgens de betrokkene ingeslagen maar het moet doorgezet worden om (meer) effect te hebben.

Algemeen cijfer voor het fenomeen buurtsportcoaches in Epe

Het gemiddelde cijfers dat de betrokken geven aan het fenomeen buurtsportcoaches in Epe is een 7,1 (min. 5 max. 9; n= 15). Het gemiddelde verschilt niet tussen de betrokken van de onderwijsbijeenkomst en de bijeenkomst met andere betrokken partijen.

Algemene tips

Tot slot is gevraagd naar algemene tips voor de inzet van de buurtsportcoaches in Epe. Deze tips worden hieronder weergegeven:

- Meer aanwezig op scholen/ laat je zien op school en in de groepen (4)
- Ga vaker in gesprek met de 'partners' om te kijken of er weer nieuwe ideeën of initiatieven leven waar de buurtsportcoaches een rol in kunnen spelen
- Jullie doen het top!
- Zoek meer telefonisch contact met scholen/coördinator sport (mail wordt te snel gelezen).
- Specifiek te werk gaan.
- Personen laten doen waar ze goed in zijn.
- Alleen dingen aanpakken als er tijd is.
- Straks samenwerking bij uitvoering GLI
- Al beginnen bij jongere kinderen in peuter leeftijd
- Blijf enthousiasme en gedrevenheid behouden
- Doe onderzoek op verbreding doelgroepen (voor volwassenen)
- Kijk of er iets georganiseerd kan worden voor een combi aan organisaties in de een wijk. Bijvoorbeeld buurtsportcoach, school, wijk?
- Graag meer inzet faciliteren (meer buurtsportcoaches)
- Ga zo door en blijf genieten en je ontwikkelen
- Na uitwerking van de acht doelstellingen komt er hopelijk een bredere inzet

- Inzet van partners in ketenaanpak kan vanuit eigen betrokkenheid zijn (en dus onbetaald). Daardoor is bijvoorbeeld heel regelmatig vergaderen niet haalbaar. Het zou goed zijn als de buurtsportcoaches rekening houden met de tijdsinvestering van partners en vanuit welke achtergrond dat wordt gedaan.

Tot slot

De resultaten uit de evaluatiesessies zijn meegenomen in de ontwerpessies om te komen tot een nieuw koersdocument voor de inzet van Heel Epe Beweegt. Op basis van het beschikbaar aantal fte's en de resultaten van het onderzoek naar het sport- en beweeggedrag van kinderen, jongeren en senioren zijn vervolgens keuzes gemaakt. Speerpunten voor de komende uitvoeringsperiode (2019-2022) zijn:

1. Meer gebiedsgericht werken in samenwerking met de gebiedsregisseurs.
2. Blijvende aandacht voor sport en bewegen voor kinderen en jongeren als basis voor een leven lang bewegen.
3. Meer aandacht voor gezondheid en vitaliteit onder verschillende doelgroepen
4. Meer aandacht voor sport en bewegen voor volwassenen (de senioren van de toekomst)

Deze speerpunten zijn uitgewerkt in het koersdocument Heel Epe Beweegt 2019-2022 en het jaarprogramma 2019-2020.

8 Conclusies en aanbevelingen

In dit laatste hoofdstuk worden op basis van de resultaten een aantal samenvattende conclusies getrokken. aan de hand daarvan zijn enkele praktische aanbevelingen geformuleerd. Deze aanbevelingen zijn meegenomen bij het opstellen van het koersdocument voor Heel Epe Beweegt en kunnen door het team van Heel Epe Beweegt worden gebruikt bij het opstellen van programma's en plannen.⁵

8.1 Kinderen

Kinderen doen minder regelmatig mee aan sport- en spelactiviteiten in de buurt

Het percentage kinderen dat 1x per maand of meer deelneemt aan sport- en spelactiviteiten in de buurt is gedaald tussen 2014 en 2019. Als reden voor niet deelnemen wordt tijdgebrek en het niet leuk vinden van het specifieke aanbod of naschools sportaanbod in het algemeen genoemd. Uit de bijeenkomsten en interviews met onderwijscontactpersonen komt naar voren dat het aantal naschoolse sportactiviteiten dat wordt georganiseerd/ uitgevoerd door de buurtsportcoaches de afgelopen jaren is afgenomen. Dit kan een mogelijke verklaring zijn voor de afname van de deelname van kinderen aan deze activiteiten. Daarnaast is het aanbod onder een deel van de kinderen onbekend. Ruim 2 op de 5 kinderen geeft aan dat er geen activiteiten zijn of dat ze niet weten of ze er zijn.

Kinderen willen meer sporten en zijn tevreden over het (kennismakings)aanbod

Bijna driekwart van de kinderen wil meer sporten dan ze nu al doen. Het grootste gedeelte van de kinderen vindt dat het aanbod van de sportverenigingen (redelijk) goed aansluit bij de wensen en behoefte van de kinderen. Het kennismakingsaanbod is volgens ongeveer de helft van de kinderen goed, ongeveer één op de vijf wil meer breed en gevarieerd kennismakingsaanbod, zodat zij een bewuste keuze kunnen maken voor de sport die bij ze past. Kinderen stoppen bij een sportvereniging omdat ze hier niet meer leuk vinden en/of een andere sport willen doen. Goed kennismakingsaanbod kan ertoe bijdragen dat minder kinderen stoppen met een sport omdat ze het niet meer leuk vinden. Ze hebben dan een beter beeld bij de sport voordat ze zich officieel inschrijven.

Heel Epe Beweegt is redelijk bekend onder kinderen

Twee op de drie kinderen in Epe kent Heel Epe Beweegt. Hiervan weet ruim de helft niet precies wie het zijn. Het andere deel kent wel één of meerdere buurtsportcoaches. Aan de koningsspelen wordt (van de activiteiten die de buurtsportcoaches organiseren) het meeste deelgenomen. Dit is mogelijk een platform om meer (persoonlijke) bekendheid van de buurtsportcoaches vorm te geven. Betrokkenen vanuit het onderwijs geven aan dat voor meer persoonlijke bekendheid de buurtsportcoaches zichzelf (regelmatig) in de klassen moeten laten zien.

⁵ Nieuwenhuis, M., Bosch, L. & Boers, E. (2019). Koers Heel Epe Beweegt 2019-2022. Ede: Kennispraktijk.

Aanbevelingen:

Zet in op intrinsieke motivatie

Kinderen sporten en bewegen graag. Kinderen groeien en ontwikkelen en interesses veranderen. Het is belangrijk om te investeren in het sport- en beweeggedrag van kinderen. Tijdens de (jonge) jeugd ontwikkelen kinderen een basis voor de toekomst immers: 'jong geleerd is oud gedaan'.

Kinderen geven aan te stoppen met een specifieke sport omdat ze die niet leuk meer vinden. Om plezier in de sport te behouden is het van belang dat kinderen intrinsiek gemotiveerd zijn en blijven. Dat houdt dus in dat het voor bijvoorbeeld ouders, trainers en coaches belangrijk is om intrinsieke motivatie te bevorderen.

Gedacht kan worden aan (toegespitst op kinderen):

- Kinderen zelf meer betrekken bij het realiseren van eigen doelen in plaats van opleggen ('doel wordt voor het kind zelf belangrijk').
- Kinderen oprecht complimenten geven als ze iets onder de knie krijgen ('verhoging van de zelfwaardering').
- De activiteit zo vormgeven dat kinderen de activiteit zelf leuk (gaan) vinden om te doen (afwisseling, speelse vormen)

De Self Determination Theory⁶ wordt vaak aangewend om te begrijpen of zelfs verklaren waarom mensen bepaald gedrag wel volhouden en ander gedrag niet. De kern van deze theorie bestaat uit drie, samenhangende componenten: (1) autonomie, (2) verbondenheid en (3) competentie. Als deze drie componenten allemaal aanwezig zijn, is de kans groter dat de intrinsieke motivatie ('iets doen omdat de activiteit voldoening geeft/plezierig is') om iets te doen groter is.

De buurtsportcoaches kunnen gebruik maken van deze theorie om na te gaan welke invulling van aanbod en welke soort begeleiding aansluit op de intrinsieke motivatie bij kinderen. Ze kunnen ouders, trainers en coaches (bij)scholen op het gebruiken van dergelijke theorieën om de kinderen te behouden voor de sport.

Zichtbaarheid/herkenbaarheid verankeren

Vanuit het onderwijs wordt aangegeven dat de buurtsportcoaches meer zichtbaar moeten zijn voor de kinderen in de klas. Dit sluit aan bij de resultaten van dit onderzoek waaruit blijkt dat ongeveer één op de drie kinderen een buurtsportcoach bij naam kent. Echter, ook ruim één op de drie kinderen kent 'Heel Epe Beweegt'. Hiermee is slechts één op de drie kinderen helemaal niet bekend met de inzet van de buurtsportcoaches. Partners stellen voor om flyers persoonlijk uit te delen in de verschillende groepen om de (persoonlijke) bekendheid te vergroten. Met rond de 100 groepen verdeeld over ruim 20 basisscholen zal dit een flinke tijdsinvestering voor de buurtsportcoaches zijn.

⁶ Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000)..The 'what' and 'why' of goal pursuits: human needs and the self-determination of behaviour. *Psychological Inquiry*, 11, pp. 227-268

Geadviseerd wordt de bekendheid van 'Heel Epe Beweegt' te vergroten en niet de bekendheid van de individuele buurtsportcoaches. Hierdoor is de herkenbaarheid ook blijvender wanneer een buurtsportcoach vertrekt en iemand anders de functie overneemt.

De bekendheid kan vergroot worden door bijvoorbeeld een mascotte aan het platform/het team te koppelen. Dit geeft herkenbaarheid en kan op vele momenten ingezet worden. Bijvoorbeeld als afbeelding op flyers en poster, de website, sociale media, maar ook als herkenbaar figuur tijdens activiteiten. Voordeel is dat de mascotte niet persoonsgebonden is en kinderen dit leuk vinden. Voorbeelden zijn Sjorssportief (<https://www.sjorssportief.nl/>) en Kwecky van voetbalclub EZC '84.

Maak gebruik van partners

Kinderen stoppen ook bij een sportvereniging omdat ze een andere sport willen doen. Goed kennismakingsaanbod geeft kinderen een beter beeld bij de sport voordat ze zich officieel inschrijven. Om alle kinderen te bereiken, dus ook de kinderen die überhaupt nog niet sporten, is kennismaking tijdens schooltijd de makkelijkste ingang. Vanuit ervaringen in de afgelopen jaren en inzichten in de sporten die kinderen mogelijk willen doen (zie 'wensen' van kinderen in deze rapportage) kan door de buurtsportcoaches een kwaliteitsvol kennismakingsaanbod ingericht worden. Ook kan samenwerking worden gezocht met kinderopvang en buitenschoolse opvang om kennismakingsaanbod voor kinderen breder vorm te geven zonder dat de buurtsportcoach zelf aanbod verzorgt.

8.2 Jongeren

Minder jongeren sporten, maar meer jongeren voldoen aan de Fitnorm

In 2019 zijn er meer jongeren die helemaal niet sporten dan in 2014. De grootste redenen waarom jongeren niet (vaak) sporten zijn tijdgebrek, sport is te ver weg en dat ze sport niet zo leuk vinden. Echter een deel van de jongeren die wel sporten lijkt regelmatig zwaar intensief te bewegen dan in 2014 en voldoen daarmee vaker aan de Fitnorm (en daarmee ook aan de Combinorm) dan in 2014. Dit is één van de doestellingen van de buurtsportcoaches. Het resultaat op deze doelstelling van de buurtsportcoaches lijkt echter door andere factoren bepaald dan door de inzet van de buurtsportcoaches. Er wordt door jongeren voornamelijk meer gesport bij fitnesscentra dan in 2014. Daarnaast wordt meer gebruik gemaakt van sportvoorzieningen in de openbare ruimte in Epe en buiten de gemeente (denk bijvoorbeeld aan basketbal- en voetbalveldjes). Ook wordt meer gebruik gemaakt van andersoortige voorzieningen zoals het park, het bos en de openbare weg.

Onderwijs belangrijk om jongeren in bewegen te krijgen en houden

Twee derde van de jongeren is (heel) positief over de gymles. Slecht 7% van de jongeren is (heel) negatief. Ruim negen van de tien jongeren vindt dat de leraar (zeker) goed les geeft. Daarentegen geeft een derde van de jongeren aan niet echt of zelfs helemaal niet veel te leren in de gymles. De gymles blijft belangrijk voor jongeren

om te bewegen, met name als je ziet dat het aantal jongeren dat geen sport buiten school beoefent verdrievoudigd is ten opzicht van 2014 en de frequentie van 120 keer of meer sporten met ruim 13,9% is gedaald. Ook sluiten de wensen en behoeften van de jongeren aan op de combinatie van onderwijs en bewegen. Ze willen vaker met school naar sportverenigingen toe en willen dat sportverenigingen meer sportactiviteiten op school aanbieden. Minder dan de helft van de jongeren kent Heel Epe Beweegt. Hierdoor is communicatie via het onderwijs mogelijk ook een goede aanvulling om meer bekendheid te genereren.

Wens voor andersoortige sportactiviteiten

Twee derde van de jongeren geeft aan dat er geen naschoolse sportactiviteiten in de buurt zijn of dat ze niet weten of die activiteiten er zijn. Er is wel behoefte aan deze activiteiten. Er wordt bijvoorbeeld door ruim 4 op de 10 jongeren aangegeven dat er (veel) te weinig naschoolse sportactiviteiten in de buurt worden georganiseerd. Daarnaast vindt ruim 40% van de jongeren het aanbod van sportverenigingen matig tot slecht aansluiten bij hun wensen en behoeften. Gezondheid/fitheid en sociale contacten met vrienden of familie zijn redenen om te sporten die voor jongeren belangrijker zijn geworden dan voorheen. Plezier/ontspanning en leuke sport blijven naast gezondheid/fitheid de belangrijkste redenen. Jongeren stoppen nu voornamelijk met sporten bij sportverenigingen omdat ze het niet meer leuk vinden. Volgens de jongeren moet er meer sport georganiseerd worden voor hen en dient er financiële ondersteuning te komen.

Aanbevelingen:

Laat jongeren ook kennismaken met (semi) ongeorganiseerd sporten en sporten bij een fitnesscentrum

Jongeren geven aan meer te willen sporten maar er te weinig tijd voor te hebben. Daarnaast vinden ze dat er meer georganiseerd moet worden en financiële ondersteuning zou moeten komen. Ook wil een deel meer naschools aanbod. Voor jongeren is de onderwijsinstelling een belangrijke locatie om jongeren te bereiken. Net als bij kinderen in de basisschoolleeftijd kan bij jongeren kennismakingsaanbod binnen het onderwijs in de gymles plaatsvinden. Hierbij dient ook ongebonden bewegen (bv hardlopen) en sporten bij een fitnessschool aandacht te krijgen. Dit zijn naast sporten bij de sportverenigingen de meest beoefende vormen van bewegen onder jongeren. Daarnaast kost ongeorganiseerd sporten over het algemeen minder tijd en kan het op flexibele momenten. Bijvoorbeeld een half uur joggen op een zelf gekozen dag en tijdstip is makkelijker te plannen dan deelnemen aan 1,5 uur voetbaltraining op een vaste avond per week.

De buurtsportcoaches kunnen bijdragen door met de vakleerkrachten een programma op te stellen en interessant kennismakingsaanbod vorm te geven.

Flexibiliseer lidmaatschap en behoudt jongeren door hen te binden en boeien

Ook bij jongeren is het van belang op de intrinsieke motivatie in te spelen om langdurig sporten te bewerkstelligen. De buurtsportcoaches kunnen een rol spelen door sportverenigingen en andere

sportaanbieders (bij)scholing te geven op het 'boeien en binden' van jongeren aan de sport. Onder andere via de website www.allesoversport.nl zijn verschillende handreikingen beschikbaar.

Uit het voorliggende onderzoek blijkt verder dat vier op de vijf jongeren sporten om fit en gezond te worden, voor plezier/ontspanning en omdat het een leuke sport is. Prestatie/winst/competitie wordt door twee op de vijf jongeren genoemd. Flexibele lidmaatschapsvormen kunnen zorgen voor aanbod dat beter aansluit bij de wensen van de jongeren.

De buurtsportcoach kan bijdragen door met de sportverenigingen en sportaanbieders te zoeken naar andersoortige vorm van lidmaatschap (bijvoorbeeld strippenkaarten of spaarsystemen) en andersoortige (lokale) competitievormen.

Verwerf meer bekendheid door specifieke dienstverlening te communiceren

Minder dan de helft van de jongeren kent Heel Epe Beweegt. Via onderwijs, sportaanbieders maar ook bijvoorbeeld grote werkgevers voor jongeren (denk aan bv supermarkten) kan contact gezocht worden met de doelgroep. Geef daarbij aan welke specifieke dienstverlening voor hen beschikbaar is. Denk na over aanvullende passende dienstverlening. Bijvoorbeeld tips om beter te leren hardlopen via korte online instructiefilmpjes.

8.3 Senioren

Senioren sporten voornamelijk ongeorganiseerd voor een betere gezondheid en fitheid

Opvallend is te zien dat senioren steeds meer alleen, ongeorganiseerd zijn gaan sporten ten opzichten van 2014. De wandelsport en toerfietsen zijn hierbij met name populair. De grootste redenen voor senioren om te sporten zijn gezondheid/fitheid gevolgd door plezier/ontspanning.

Laagdrempeligere en goedkopere sport zorgt mogelijk voor meer deelname onder senioren

Senioren die niet sporten doen dat voornamelijk niet omdat ze daar geen behoefte aan hebben. Ruim één op de vijf geeft aan dat de gezondheid het niet toelaat en een vergelijkbaar aantal dat het te duur is. Ze vinden dat de gemeente als eerste moet inzetten op financiële ondersteuning om te kunnen sporten. Daarnaast dienen sportverenigingen ondersteund te worden bij het organiseren van sporten (algemeen en voor mensen met een beperking).

Heel Epe Beweegt is relatief onbekend onder senioren

Drie op de tien senioren is bekend met de inzet van Heel Epe Beweegt. Van de activiteiten die ze organiseren geniet ZitFit de meeste bekendheid. Ruim een kwart van de senioren wil meer informatie over het sport- en beweegaanbod in de gemeente Epe. De senioren verkrijgen de informatie voornamelijk mond-tot-mond en via gratis huis-aan-huis kranten.

Aanbevelingen:

Benoem de meerwaarde van sport en zorg voor laagdrempelig aanbod.

Belangrijke redenen voor senioren om niet te sporten zijn 'dat ze er geen behoefte aan hebben' en 'dat de gezondheid het niet toelaat'. Het is belangrijk om de meerwaarde van bewegen op de gezondheid in beeld te brengen bij de senioren die niet sporten. Een eerste stap richting sporten/bewegen kan zijn om te starten met bewegen te integreren in het dagelijks leven. Hierin kan de buurtsportcoach een rol spelen in de voorlichting naar de senioren zelf en naar intermediairs rondom de doelgroep. Sleutelpersonen in de gemeenschap kunnen ingezet worden als ambassadeurs.

Voor de senioren waarbij de gezondheid het niet toelaat om te sporten/bewegen kan in beeld gebracht worden welk laagdrempelig aanbod beschikbaar is. Bijvoorbeeld programma's die vanuit fysiotherapie worden aangeboden.

Zorg voor kennismaking door korte (éénmalige) evenementen/activiteiten

Sporten die het meeste door senioren worden beoefend zijn fitness, wandelen en toerfietsen. Door bijvoorbeeld deel te nemen aan evenementen als De Nationale Diabetes Challenge kunnen mensen kennismaken met wandelen en hier structureel mee doorgaan. De buurtsportcoaches kunnen op buurt/wijkniveau dergelijke initiatieven aanwakkeren/ondersteunen. Ook GALM is hier een voorbeeld van.

Bijlage: Overzicht van beoefende sporten

Kinderen

Tabel 30: Overzicht van sporten die worden beoefend door kinderen

Sport	2014 (%)	2019 (%)
<i>Aerobics/steps</i>	-	0,7%
<i>Atletiek</i>	10,3%	9,4%
<i>Badminton</i>	11,4%	7,3%
<i>Basketbal</i>	13,0%	7,8%
<i>Biljart/pool/snooker</i>	4,0%	2,5%
<i>Bowling</i>	11,6%	11,5%
<i>Bridge</i>	0,5%	0,9%
<i>Dammen</i>	10,2%	9,0%
<i>Danssport</i>	19,8%	13,8%
<i>Darts</i>	8,0%	5,6%
<i>Duiksport</i>	5,9%	6,9%
<i>Fitness</i>	6,6%	3,8%
<i>Golf</i>	3,7%	5,6%
<i>Gymnastiek/turnen</i>	24,9%	13,8%
<i>Handbal</i>	9,6%	8,1%
<i>Hardlopen/joggen/trimmen</i>	22,0%	15,5%
<i>Hockey</i>	13,2%	8,2%
<i>Honkbal/softbal</i>	5,0%	3,2%
<i>Jeu de boules</i>	5,4%	3,8%
<i>Judo</i>	9,0%	5,4%
<i>Kanoën</i>	2,9%	2,5%
<i>(Berg)klimsport</i>	4,9%	3,4%
<i>Korfbal</i>	7,0%	4,5%
<i>Midgetgolf</i>	5,2%	4,9%
<i>Motorsport</i>	2,3%	1,9%
<i>Paardensport</i>	11,9%	11,0%
<i>Roeien</i>	2,6%	2,3%
<i>Schaatsen</i>	13,9%	15,5%
<i>Schaken</i>	10,9%	8,5%
<i>Schietsport</i>	5,2%	3,7%
<i>Skeelers</i>	21,4%	13,0%
<i>Skiën/langlaufen/snowboarden</i>	8,6%	8,4%
<i>Survival-run</i>	5,4%	4,2%
<i>Squash</i>	2,6%	1,4%

Tafeltennis	14,5%	6,8%
Tennis	15,2%	7,7%
Vecht- en verdedigingssport	9,1%	7,7%
Voetbal	47,4%	38,3%
Volleybal	8,7%	6,8%
Wandelsport	8,2%	6,4%
Waterpolo	2,3%	2,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	9,5%	5,0%
Zeilen/surfen	3,1%	1,5%
Zwemsport	21,4%	17,1%
Anders	12,8%	13,9%

Jongeren

Tabel 31: Overzicht van sporten die worden beoefend door jongeren

Sport	2014 (%)	2019 (%)
Aerobics/steps	1,5%	0,6%
Atletiek	2,2%	3,0%
Badminton	7,1%	8,4%
Basketbal	6,4%	7,2%
Biljart/pool/snooker	5,1%	6,0%
Bowling	12,2%	21,1%
Bridge	0,7%	0,0%
Dammen	3,8%	7,8%
Danssport	6,0%	5,4%
Darts	7,5%	12,0%
Duiksport	0,9%	1,8%
Fitness	18,8%	34,3%
Golf	2,2%	4,2%
Gymnastiek/turnen	6,4%	1,8%
Handbal	3,8%	5,4%
Hardlopen/joggen/trimmen	30,9%	38,6%
Hockey	8,8%	8,4%
Honkbal/softbal	1,5%	1,2%
Jeu de boules	3,3%	6,0%
Kanoën	3,8%	5,4%
Karten	4,0%	8,4%
(Berg)klimsport	6,0%	8,4%
Korfbal	3,1%	2,4%
Midgetgolf	4,0%	7,2%
Motorsport	0,7%	1,8%

<i>Paardensport</i>	7,5%	10,2%
<i>Roeien</i>	2,6%	1,2%
<i>Schaatsen</i>	13,0%	16,9%
<i>Schaken</i>	4,0%	9,0%
<i>Schietsport</i>	2,2%	4,2%
<i>Skeelers</i>	11,5%	9,6%
<i>Skiën/langlaufen/snowboarden</i>	17,3%	19,3%
<i>Squash</i>	3,1%	2,4%
<i>Tafeltennis</i>	13,0%	15,1%
<i>Tennis</i>	11,5%	3,6%
<i>Vecht- en verdedigingssport</i>	6,8%	2,4%
<i>Veldvoetbal</i>	34,9%	39,2%
<i>Volleybal</i>	7,3%	10,8%
<i>Wandelsport</i>	7,3%	7,8%
<i>Watersport</i>	8,0%	7,2%
<i>Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken</i>	12,6%	13,9%
<i>Zaalvoetbal</i>	12,6%	16,9%
<i>Zwemsport</i>	14,3%	11,4%
<i>Anders</i>	9,9%	15,7%

Senioren

Tabel 32: Overzicht van sporten die worden beoefend door senioren

Sport	2014 %	2019 (%)
<i>Aerobics/steps</i>	4,4%	3,9%
<i>Atletiek</i>	0,4%	1,5%
<i>Badminton</i>	3,3%	1,9%
<i>Basketbal</i>	0,2%	0,4%
<i>Biljart/pool/snooker</i>	1,7%	0,4%
<i>Bowling</i>	1,3%	1,9%
<i>Bridge</i>	7,2%	5,4%
<i>Dammen</i>	0,4%	0,8%
<i>Danssport</i>	3,1%	2,7%
<i>Darts</i>	0,7%	0,0%
<i>Duiksport</i>	0,4%	0,0%
<i>Fitness</i>	20,7%	24,3%
<i>Golf</i>	5,5%	1,9%
<i>Gymnastiek/turnen</i>	5,5%	3,1%
<i>Handbal</i>	0,2%	0,0%
<i>Hardlopen/joggen/trimmen</i>	5,7%	9,3%
<i>Hockey</i>	0,7%	1,2%

<i>Honkbal/softbal</i>	0,2%	0,4%
<i>Jeu de boules</i>	3,5%	1,5%
<i>Judo</i>	0,9%	0,4%
<i>Kanoën</i>	0,2%	0,8%
<i>(Berg)klimsport</i>	2,6%	3,5%
<i>Korfbal</i>	0,4%	0,0%
<i>Midgetgolf</i>	0,4%	1,2%
<i>Motorsport</i>	2,2%	0,8%
<i>Paardensport</i>	0,2%	2,3%
<i>Roeien</i>	0,2%	0,4%
<i>Schaatsen</i>	1,5%	3,9%
<i>Schaken</i>	0,4%	0,4%
<i>Schietsport</i>	0,4%	1,2%
<i>Skeeleren</i>	0,2%	0,4%
<i>Skiën/langlaufen/snowboarden</i>	4,8%	5,0%
<i>Squash</i>	0%	0,4%
<i>Tafeltennis</i>	1,7%	2,3%
<i>Tennis</i>	9,4%	5,8%
<i>Vecht- en verdedigingssport</i>	0,2%	0,4%
<i>Veldvoetbal</i>	1,1%	1,9%
<i>Volleybal</i>	4,1%	5,4%
<i>Wandelsport</i>	33,0%	39,8%
<i>Watersport</i>	1,7%	3,1%
<i>Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken</i>	21,7%	26,3%
<i>Zaalvoetbal</i>	1,7%	1,2%
<i>Zwemsport</i>	17,0%	16,2%
<i>Anders</i>	10,7%	14,3%